

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ
BAKANLIĞI

ORAN Orta Anadolu
Kalkınma Ajansı
Central Anatolia Development Agency

Bisiklet Turizmi & Bisiklet Dostu Otel Konsepti Yol Haritası

Araştırma Raporu

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ
BAKANLIĞI

ORAN Orta Anadolu
Kalkınma Ajansı
Central Anatolia Development Agency

Bisiklet Turizmi & Bisiklet Dostu Otel Konsepti Yol Haritası

Araştırma Raporu

2021

NİSAN

RAPORUN KAPSAMI

Bu araştırma raporu, bisiklet turizmini ve paydaşlarını tanıtmak, bisiklet dostu konaklama tesisi olmanın önemini ve hangi kriterlerin sağlanması gerektiği konusunda yol göstermek amacıyla, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda faaliyet gösteren Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmıştır.

HAKLAR BEYANI

Bu rapor, yalnızca ilgililere genel rehberlik etmesi amacıyla hazırlanmıştır. Raporda yer alan bilgi ve analizler raporun hazırlandığı zaman diliminde doğru ve güvenilir olduğuna inanılan kaynaklar ve bilgiler kullanılarak, ilgisini yönlendirme ve bilgilendirme amaçlı olarak yazılmıştır. Rapordaki bilgilerin değerlendirilmesi ve kullanılması sorumluluğu, doğrudan veya dolaylı olarak, bu rapora dayanarak yatırım kararı veren ya da finansman sağlayan şahıs ve kurumlara aittir. Bu rapordaki bilgilere dayanarak bir eylemde bulunan, eylemde bulunmayan veya karar alan kimselere karşı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Orta Anadolu Kalkınma Ajansı sorumlu tutulamaz.

Bu raporun tüm hakları Orta Anadolu Kalkınma Ajansı'na aittir. Raporda yer alan görseller ile bilgiler telif hakkına tabi olabileceğinden, her ne koşulda olursa olsun, bu rapor hizmet gördüğü çerçevenin dışında kullanılamaz. Bu nedenle; Orta Anadolu Kalkınma Ajansı'nın yazılı onayı olmadan raporun içeriği kısmen veya tamamen kopyalanamaz, elektronik, mekanik veya benzeri bir araçla herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz, fotokopi veya teksir edilemez, dağıtılamaz, kaynak gösterilmeden iktibas edilemez.

İÇİNDEKİLER

TABLolar	5
ŞEKİLLER	6
1. GİRİŞ	9
1.1. Bisikletli Ulaşım	9
1.2. Turizm Aracı Olarak Bisiklet	10
1.3. Neden Bisiklet Turizmi?	12
2. BİSİKLETLİ TURİST KAVRAMI	13
2.1. Bisikletli Turist Kimdir?	13
2.2. Bisikletli Turist Türleri	15
2.3. Bisikletli Turist Ne İster?	16
3. DÜNYA'DA BİSİKLET TURİZMİ	20
3.1. Dünya Bisiklet Turizmi Hakkında Genel Bilgi	20
3.2. Eurovelo Bisiklet Ağı	22
3.3. Bazı Avrupa Ülkelerinde Bisiklet Turizmi Verileri	24
4. TÜRKİYE'DE BİSİKLET TURİZMİ	26
4.1. Türkiye Bisiklet Turizmi Hakkında Genel Bilgi	26
4.2. Türkiye Bisiklet Rotaları	27
5. BİSİKLET DOSTU İŞLETME	41
5.1. Bisiklet Dostu İşletme Nedir?	41
5.2. Bisiklet Dostu Konaklama Tesislerine neden ihtiyaç duyuluyor?	41
5.3. Türkiye'de Bisiklet Dostu Otel Olmak için Sertifikalandırma Yapan Kurumlar	45
5.4. Bisiklet Dostu Oteller için Asgari Kriterler	48
5.5. Bisiklet Dostu İşletme Olmak için Yasal Mevzuat ve Gerekli Kriterler	51
5.6. Bisiklet Dostu Otel Konsepti için Tahmini Maliyet	54
5.7. Bisiklet Dostu Otel Konsepti Örnek Uygulamaları	55
6. BİSİKLET TURİZMİNE DESTEK İÇİN KENTSEL UYGULAMALAR	63
6.1. Bisiklet Yolları ve Şehir Bisikletleri	63
6.2. Bisikletli Ulaşımın Toplu Taşımaya Entegrasyonu	66
6.3. Rotaların Tek Merkezde Toplanması ve Satışı	68
6.4. Veleprom	69
7. KAYNAKLAR	72
Ek-1: Uluslararası Bisiklet Turizmi Fuarları	I
Ek-2: Ulusal / Uluslararası Bisiklet Dergileri	IV
Ek-3: Türkiye'deki Bisiklet Dernekleri	VI
Ek-4: Türkiye'de Kültür ve Turizm Bakanlığı Onaylı Bisiklet Dostu Oteller	IX

TABLULAR

Tablo 1. 2021 Yılı UCI Yarış Takvimine Göre Ülke Bazlı Yarış Sayıları	14
Tablo 2. 2019 yılı Bisiklet Şehirleri Endeksi - İlk 10 Şehir	21
Tablo 3. Ükelere Göre Bisiklet Turizmi Pazarı (Milyar Euro)	22
Tablo 4. "Cycle Friendly Employer" Sertifikası Değerlendirme Kriterleri.....	47
Tablo 5. Bisiklet Dostu Konaklama Tesisi Değerlendirme Kriterleri(Zorunlu Asgari Hizmetler)	52
Tablo 6. Bisiklet Dostu Konaklama Tesisi Değerlendirme Kriterleri (İlave Hizmetler)	52
Tablo 7. Zorunlu Asgari Hizmetler için Yaklaşık Sabit Yatırım Tutarı	54
Tablo 8. Tatil Köyleri, 4-5 Yıldızlı Oteller için İlave Hizmet Maliyetleri	55
Tablo 9. İllere Göre Bisiklet Yolu Uzunlukları	64

ŞEKİLLER

Şekil 1. Seyahatin Mesafe-Maliyet İlişkisi	9
Şekil 2. Ortalama Seyahat Mesafeleri.....	10
Şekil 3. Tour of France 2019 Yarışları	11
Şekil 4. Giro d'Italia Yarışları Ödül Töreni	12
Şekil 5. Avrupa'da Güvenli bir Bisiklet Yolundan Görünüm	16
Şekil 6. Bisiklet Dostu bir İşletmede Yıkama Alanı	17
Şekil 7. İtalya'da Bisikletle Toplu Ulaşım.....	18
Şekil 8. Avrupa'da Bisikletli Turistler için Yönlendirme Levhaları	19
Şekil 9. Avrupa'daki Bisiklet Ekonomisinin Dağılım Grafiği	21
Şekil 10. EuroVelo Bisiklet Ağı Rotaları	23
Şekil 11. Hollanda Utrecht Kentinde Bisikletli Turistler	25
Şekil 12. Almanya Bremen Kentinde Bisikletli Turistler	26
Şekil 13. İzmir Eurovelo Bisiklet Rotası	28
Şekil 14. İzmir Kordon Boyu Bisiklet Yolu	28
Şekil 15. İzmir Urla Demircili Koyu Bisiklet Rotası	29
Şekil 16. İstanbul Adalar Bisiklet Rotası	30
Şekil 17. İstanbul Belgrad Ormanı Bisiklet Rotası	30
Şekil 18. İstanbul Bebek Sahil Bisiklet Rotası	31
Şekil 19. İstanbul İSBİKE Bisiklet İstasyonu	31
Şekil 20. Konya Bisiklet Tramwayı Durağı	32
Şekil 21. Konya Beyşehir Bisiklet Rotası	32
Şekil 22. Kayseri Kent Meydanında Düzenlenen Bisiklet Yarışı	33
Şekil 23. Kayseri Erciyes Dağı MTB Parkuru	34
Şekil 24. Aydın Dilek Yarımadası Milli Parkı Bisiklet Rotası	34
Şekil 25. Antalya Beydağları Bisiklet Rotası	35
Şekil 26. Antalya Alakır Vadisi Bisiklet Parkuru	35
Şekil 27. Marmaris Ege Kıyıları Bisiklet Rotası	36

Şekil 28. Evliya Çelebi Bisiklet Rotası.....	37
Şekil 29. Hitit Yolu Bisiklet Rotası	38
Şekil 30. Likya Yolu Bisiklet Rotası.....	36
Şekil 31. Frig Yolu Bisiklet Rotası	38
Şekil 32. İstiklal You Bisiklet Rotası	39
Şekil 33. Kastamonu-Yenice Ormanları Bisiklet Rotası.....	39
Şekil 34. Gökova Bisiklet Rotası	40
Şekil 35.Kapadokya Bisiklet Rotası	40
Şekil 36. Van Gölü Bisiklet Rotası	41
Şekil 37. Türkiye’de Alışveriş Yapan Bisikletli bir Turist	43
Şekil 38. Avrupa’da bir Bisiklet Café	44
Şekil 39. Bisiklet Dostu Otelde Yıkama Alanı.....	49
Şekil 40. Bisiklet Dostu bir Otelin Bisiklet Atölyesi	50
Şekil 41. Livigno’da bir Bisiklet Rotasında Seyahat Eden Turistler	50
Şekil 42. Avusturya, Weissensee - Hotel Arlbergerdorf.....	56
Şekil 43. İtalya, Valdidentro - Otel Li Arnoga	56
Şekil 44. Kanada - Fairmont Pacific Rim Otel	57
Şekil 45. İstanbul - Hilton Garden Inn Oteli.....	58
Şekil 46. Antalya - Grand Prestige Hotel	59
Şekil 47. Antalya, Manavgat - Nashira Resort Hotel	59
Şekil 48. İzmir - Gümüldür Resort Hotel	60
Şekil 49. Antalya - Möla Cunda Hotel	60
Şekil 50. Antalya - Sports Calypso Bike Hotel	61
Şekil 51. Afyon - Korel Thermal Resort Clinic & Spa	62
Şekil 52. Antalya - Belek Beach Resort Otel.....	63
Şekil 53. Bisikletli Ulaşım Altyapısına Sahip İller Haritası	65
Şekil 54. Avrupa’da Bisiklet Park İstasyonları	66
Şekil 55. Bisikletin Otobüs ile Entegrasyonu.....	67

Şekil 56. Bisikletin Raylı Sistemler ile Entegrasyonu	68
Şekil 57. Veledrom Örneği.....	70
Şekil 58. Konya'ya Yapılacak Veledrom Projesi.....	70

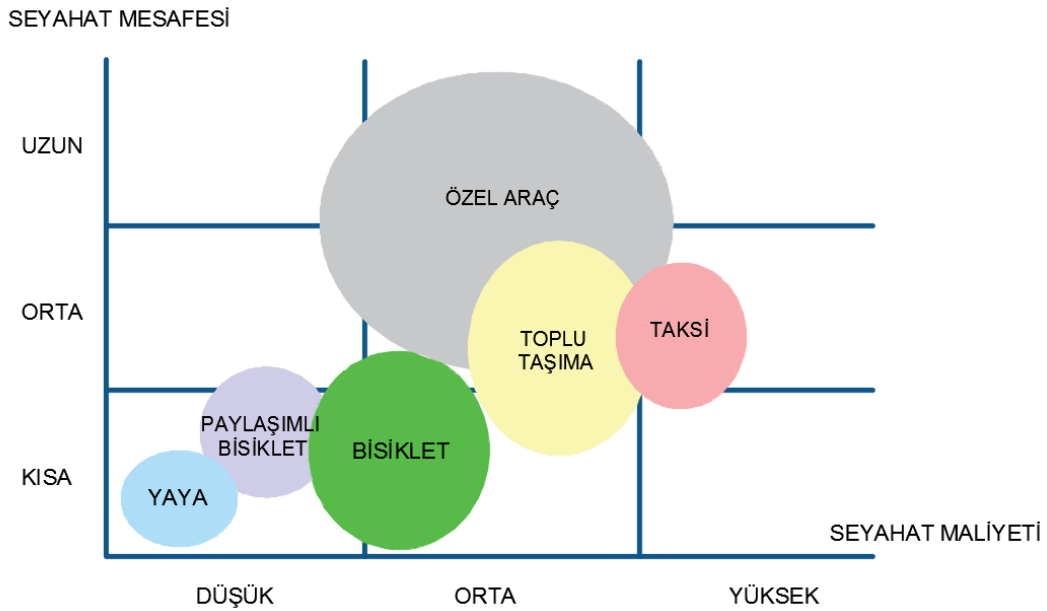
1. GİRİŞ

1.1. Bisikletli Ulaşım

Bisiklet; yakıt kullanmadan, sürücünün mekanik gücü ve pedal yardımı ile hareket eden motorsuz taşıttır. Bisiklet yolu ise; ulaşım, gezinti ve spor yapmak amacı ile yaya ve motorlu araç trafiğini aksatmadan bisikletlilerin emniyetli bir şekilde kullandığı yoldur.

Günümüzde, birçok kentte, otomobiller trafik tıkanmasının ve hava kirliliğinin en önemli nedeni olarak görülmekte ve ulaşım, kent yaşamının en sorunlu etkinliği olarak değerlendirilmektedir. Bisiklet zaman geçtikçe dünyada yaygın olarak kullanılan ulaşım araçları arasındaki yerini almıştır.

Bir kişinin yürümek veya dolaşmak istediği mesafe; yolculuk amacı ile birlikte şehrin yapısı, trafik yoğunluğu, seyahat mesafesi, seyahat masrafı, güvenlik, kişisel kondisyon, araca sahip olma ve yeterince park yeri olması gibi diğer faktörlere de bağlıdır.

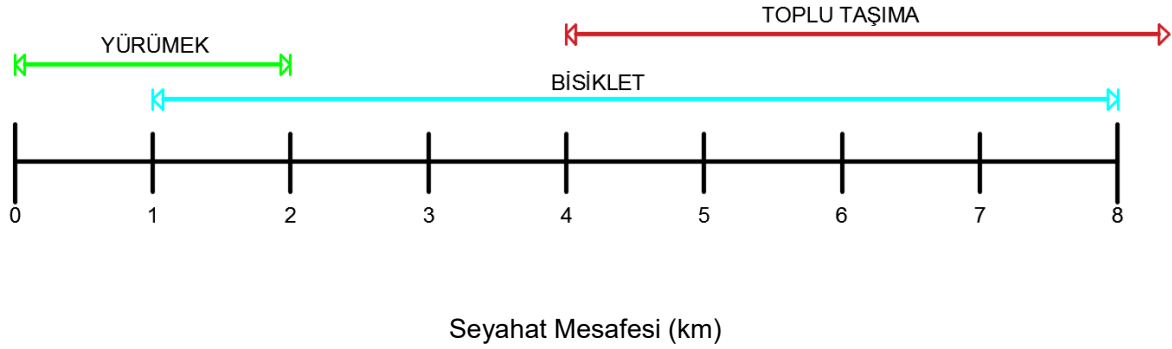

Şekil 1. Seyahatin Mesafe-Maliyet İlişkisi

Kaynak: Translink Public Bike System Feasibility Study, Quay Communications Inc., 2008

ABD ve İngiltere'deki planlama kılavuzları, insanların işe gitmek amacıyla 2 km'ye kadar yürümelerine karşın en fazla 10 dakikalık yürüme mesafelerine istekli olduklarını belirtmektedir. Bisiklet kullanımında da tıpkı yürüyüşte olduğu gibi işe gitmek amacıyla 8 km'ye kadar yol alınabilirken, insanlar 1 - 5 km arasında bisiklet sürmeyi tercih etmektedirler (UK Department of Transportation). Toplu taşıma ise 4 km'nin üzerindeki mesafeler için kullanılmaya başlamaktadır. Ancak özellikle toplu taşıma hizmetlerinin 10 dakika veya daha fazla süreli periyotlarda hizmet vermesi, toplu taşıma aracını bekleme süresinin seyahat süresine yakın veya daha fazla olduğu durumlarda insanların toplu taşımayı tercih etmeleri daha zor olmaktadır.

Tipik yürüyüş mesafeleri ile toplu taşıma mesafeleri arasında kalan boşluğu bisiklet kullanımının doldurduğu aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Şekil 2. Ortalama Seyahat Mesafeleri

Motorlu araçlar çevre ve gürültü kirliliğine sebep olmakta ve park sorununu arttırmaktadır. Bu sebepten birçok ülkede alternatif olarak motorize olmayan taşıtlar kullanılmaya başlanmıştır.

Çin'de yılda 60.000.000 bisiklet üretilmektedir (2016 yılı itibariyle) (marketwatch.com, 2019). Ayrıca bu bisikletler tüm kullanıcılara uygun modellerde üretilmektedir. Örneğin; kadınların çocuklarını beraberinde taşıyabilecekleri, yük taşıyabilen, birden fazla insanın beraber seyahat edebileceği modeller veya sadece spor yapmaya yönelik modeller yapılmaktadır.

Çevre kirliliği, trafik ve park etme sorununa karşı en pratik çözüm olan bisiklet kullanımı, son yıllarda Ülkemizde de artmaktadır. Sadece kırsalda değil, büyük şehirlerde de bisiklet kullanımı yaygınlaşmaya başlamıştır.

Bisikletin kentsel ölçekte ulaşım amaçlı kullanımının faydaları ekonomik, çevresel, sosyal yararlar ve kamu sağlığının artırılması şeklinde gruplandırılabilir.

- Bisiklet kullanımı ekonomik anlamda; doğal kaynakların tüketimini azaltmakta, enerji verimliliği sağlamakta, yerel yönetimlerin ulaşım altyapısına yaptıkları harcama maliyetlerini düşürmekte, temiz hava ve hareketlilik sağlayarak kent merkezlerinde ekonomik canlılık yaratmaktadır.
- Çevresel anlamda; kent sakinlerine hava kirliliğinin daha az olduğu, trafik probleminin azaldığı, trafikten kaynaklı gürültüden uzaklaşmış daha temiz ve daha yaşanılabilir bir çevre sunabilmektedir. Bisiklet kullanımının belki de en büyük faydaları fosil yakıt tüketmemesi ve buna bağlı olarak hava kirliliğine neden olmamasıdır. Kent içi yolculuklarda otomobil yerine bisikletin tercih edilmesi önemli ölçüde karbon emisyonunu azaltmaktadır.
- Sosyal anlamda; bisiklet kullanımı insanların hareketliliğini arttırarak sağlık sorunlarını azaltmakta ve dolayısıyla yaşam kalitelerini yükseltmektedir.

1.2. Turizm Aracı Olarak Bisiklet

2020 yılı Eylül ayında açıklanan üç yıllık Yeni Ekonomi Programı'nda (2020-2022), turizmin tüm yıla ve tüm Türkiye'ye yaygınlaştırılması amacıyla destinasyonları spor ve bisiklet turizmi ürün ve servisleri ile zenginleştirme hedefi yer almaktadır. Yeni Ekonomi Programı açıklandıktan hemen sonra Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, turizm konusunda çeşitliliği artıracak ürünler geliştirmek ve bunların yurt dışında etkin tanıtımını yapmak amacıyla kurulan Türkiye

Turizm Tanıtma ve Geliştirme Ajansı'nın ilk faaliyetlerinden birinin 44 milyar Euroluk pazar payına sahip bisiklet turizmini Türkiye'ye kazandırmak olacağını bildirmiştir.

Bisiklet turizmi, Kültür ve Turizm Bakanlığının da tespit ettiği üzere ülkemizi özellikle de kırsal bölgeleri tanıtmak için harika bir fırsattır. Ülkemize gelen sıradan bir turist İstanbul'u gezdikten sonra hava veya karayolunu kullanarak Kapadokya'ya geçmektedir. Ancak yol üzerinde bulunan Bursa mutfağının geleneksel yemeklerinin tadına bakamamakta, Evliya Çelebi'nin ayak izlerini takip ederek orman yollarından geçmemekte, Frig Vadisinde veya Kızılırmak Nehrinin kenarında yavaş yavaş yol alırken ülkemizin doğal güzelliklerini görme şansı bulamamaktadır. Bisiklet turizmi, doğal ve kültürel zenginliklerimizi tanıtmak için bir fırsattır.

Bisiklet Turizminin bir başka parçası da bisiklet yarışlarıdır. Uluslararası bisiklet yarışları, etap başına yapılan yatırımın on katı ekonomik geri dönüş sağlamaktadır.

Bakanlığın bisiklet turizmine ilişkin çalışmaları da, bisiklet sporu etkinliklerine odaklanmış gibi görünmektedir. Bisiklet turizmine ayrılacak bütçenin odağında uluslararası bisiklet yarışları bulunmaktadır. Fransa, İtalya ve İspanya gibi ülkelerde düzenlenen dünyanın en prestijli bisiklet yarışlarını milyonlarca izleyici takip etmekte, bisiklet yarış rotalarında bulunan bölgelerin tarihi ve doğal güzellikleri tanıtılmaktadır. Örneğin, Tour de France (Fransa Bisiklet Turu), 190 ülkede yayınlanan, dünyanın en çok görüntülenen üçüncü spor etkinliği olarak yarışın geçtiği etaplarda bulunan şehirlerin ekonomik yatırımlarına 10 katı geri dönüş sağlayabilmektedir.

Şekil 3. Tour of France 2019 Yarışları

Danimarka 2012 senesinde Giro d'Italia'nın üç farklı etabına ev sahipliği yapmak için yaklaşık 4 milyon Euro harcamıştır. Ancak, turizm tanıtımı açısından sağladığı kazanca istinaden, Danimarka 2021 yılında Tour de France'ın üç etabına ev sahipliği yapacaktır.

Şekil 4. Giro d'Italia Yarışları Ödül Töreni

Ülkemizde yapılan en önemli bisiklet yarışı, 1963 yılında Marmara Turu olarak başlayan ve 1966'dan beri Cumhurbaşkanlığı himayesinde yapılan Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu'dur. Ancak, Covid-19 Pandemi süreci nedeni ile UCI (Union Cycliste Internationale), Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu'nu 2020 World Tour takviminden çıkartmış ve bu durum üzüntü ile karşılanmıştır.

Uluslararası bisiklet yarışları için seçilen rotalar turizm tanıtım hedefleri için oldukça önem taşımaktadır. Bisiklet yarışı rotası, kırsal bölgelerde, doğanın içinde, az bilinen güzellikleri tanıtmak için bir fırsat olarak görülebilir. Karadeniz bölgesindeki yaylalar, Yedigöller, Aladağların etekleri, dağ ve köy yolları ülkemizin potansiyel turizm destinasyonlarıdır. Bisikletli tatil yapan turistler, kaşif içgüdüleri ile, az bilineni görmek, tanımak ve deneyimlemek istedikleri için yoğun turist bölgelerinden kaçma eğilimindedirler. Ülke tanıtımını İstanbul, Kapadokya ve Antalya 'turizm üçgeni'nin bir adım ötesine taşıyarak, kırsal turizmin gelişmesi sağlanabilir.

Dünya çapında genel olarak "aktif turizm" seçeneklerine talep artarken, spor turizminin yıllık ekonomik değeri 800 milyar dolar ile turizm pazarının %10'unu oluşturmaktadır.

1.3. Neden Bisiklet Turizmi?

Bir çok alternatif turizm çeşitleri arasında, aşağıdaki hususlar değerlendirildiğinde, Bisiklet Turizminin niçin önem arz ettiği daha iyi anlaşılmaktadır;

- Bisikletli turistlerin tatil için seçtiği bölgeler kırsaldadır ve bisikletli turistler o bölgenin ekonomik olarak kalkınması için bir fırsattır. Birleşik Krallık'ta faaliyetlerine devam eden ve uluslararası bir bisiklet derneği olarak "National Cycle Network" kurucusu olan Sustrans tarafından yayımlanan bir rapora göre, bisikletli turistler diğer turistlere göre daha fazla harcama yapmaktadır. Bununla ilgili aşağıdaki başlıklarda daha fazla detay verilecektir. Ancak, bisikletli turistlerin harcama yapan bir kesim olduğu kesinlikle söylenebilir.
- Deniz ve kayak turizminin aksine bisiklet turizmi tüm mevsimlere yayılır.

- Bisiklet turizmi sayesinde var olan güzellikler keşfedilir, mevcut kaynaklar değer kazanır. Son yıllarda Türkiye’de artan Bisiklet Yarışları sayesinde, ülkemize her yıl yüzlerce turist gelmektedir.
- Bisiklet Turizmi, trafiki yükünün azalmasını sağlar, zararları gazların salınımını azaltır ve çevre dostudur.
- İnsan sağlığı için faydaları ile ilgili bir çok makale yayımlanmıştır. Bir çok hastalığın iyileşme sürecini hızlandırmaktadır.
- Bisiklet Turizmi, az bilinen antik kentleri, doğal yaşam parklarının, orman yollarının, arkeolojik siteleri ve müzelerin ziyaret edilmesini ve tanınmasını sağlamaktadır. Bu da ülkelerin tanıtımını yapmak istedikleri ve keşfedilmemiş bir çok bölgesinin doğal yollarla keşfedilmesine olanak sağlamaktadır.

Günümüzde; sosyal medya, gezi blogları, gezgin hikâyeleri gibi dijital araçlar, daha çok insanı keşfetmeye ve paylaşmaya davet etmektedir. Bireysel deneyimler, keşifler, farklı hisler peşinde olan insan sayısı artmaktadır. Az bilinen yerler, turizmle tanışmamış köşeler dikkat çekmektedir. İnsanlar sakin, huzurlu ama bir yandan da fiziksel olarak aktif tatiller yapmak istemekte, şehirden kaçıp doğayla buluşmak için can atmaktadırlar.

Bisiklet, işte tüm bu beklentilere cevap vermekte, arabayla yüzlerce kez geçtiğiniz bir köy yolundan bisikletle geçmek, tatile çıkma hissi vermektedir.

Bisiklet turizmi, cittaslow, yavaş yemek, sürdürülebilir, butik deneyim trendleri ile uyumlu bir tatil seçeneğidir.

2. BİSİKLETLİ TURİST KAVRAMI

2.1. Bisikletli Turist Kimdir?

ECF (European Cyclists Federation) tarafından yapılan tanıma göre, Bisikletli turistleri bir yere bisiklete binmek için giden veya gittiği yerde bisiklete de binen olarak iki gruba ayrılmaktadır. Bisiklet ile aylar hatta yıllarca dünya turu yapanlar ise; bisikletli seyyahlar veya bisiklet gezginleri diye adlandırılmaktadır.

Çevresel konulara duyarlılık, sürdürülebilir seçimlerde bilinç ve slow turizm alternatifleri arttıkça bisiklet turizmi paketleri, aktif turizm pazarının neredeyse yarısını oluşturmaya başlamıştır(www.bisikletizm.com).

Bisiklet turizminin gelişmesinde en büyük etken/tetikleyici, şüphesiz ki **Uluslararası Bisiklet Yarışları** ve Etkinlikleri’dir. Bu etkinliklere; takım kaptanları, takımın sağlık ekibi, federasyon yetkilileri, takımın yedekleri ve gazetecileri ile birlikte katılım sağlayan bisiklet yarışçıları, otellerin doluluk oranlarını yarışılan gün sayısı ile doğru orantılı olarak etkilemektedirler. 2021 yılı Mart ayı itibarı ile, UCI web sitesinde her dalda toplamda 495 Bisiklet yarışı organizasyonu bulunmaktadır. Bu yarışların ülkelere göre dağılımı aşağıda verilmiştir. Görüldüğü üzere Türkiye’den 33 ve Kayseri’den 7 yarış kaydı bulunmaktadır.

Tablo 1. 2021 Yılı UCI Yarış Takvimine Göre Ülke Bazlı Yarış Sayıları

Ülke	Yarış Sayısı	Ülke	Yarış Sayısı
Türkiye	33	Polonya	9
İtalya	33	Macaristan	9
İspanya	30	Portekiz	8
Fransa	27	Danimarka	8
İsviçre	22	Hırvatistan	8
Yunanistan	21	Belçika	8
Almanya	21	Hollanda	7
Avusturya	20	İsrail	7
Brezilya	18	Bulgaristan	7
Kanada	16	İsveç	6
Güney Afrika	12	Rusya	6
Çek Cumhuriyeti	12	İngiltere	6
Şili	12	Slovenya	5
ABD	11	Paraguay	5
Norveç	11	Japonya	5
Slovakya	9	Estonya	5

Kaynak: UCI (<https://www.uci.org/mountain-bike/calendar>)

Üç hafta boyunca ekranlarda Avrupa ülkelerindeki yarışları izleyerek ülkenin tarihi ve doğal güzelliklerine hayran kalanlar, bir sonraki spor odaklı tatilleri için bu ülkeleri seçenekleri arasına ekleyebilmektedirler. Ünlü bisiklet sporcularının geçtiği parkurlarda bisiklet sürmek için tur operatörlerinin hazırladığı haftalık tatil paketlerine bisiklet rehberi, lüks otellerde konaklama, geleneksel yemeklerin tadımı ve elbette kaliteli ve son model yol bisikletleri kiralama fiyatları dahil olmaktadır.

Performans değil, **keyifli keşifler peşinde olan tatilciler** ise; orman yollarında doğayla iç içe tur paketleri, çocuklu aileler için göl ve nehir kıyılarında günübirlik bisiklet turları, şato ziyaretleri ile zenginleştirilmiş tematik rotalarda turlar vb. gibi seçenekler tercih etmektedir.

Bisiklet turizmini ciddiye alan ülkelerin yatırım yaptığı bisikletli turist grubu ise **‘silver cyclist’** olarak adlandırılmaktadır. Giderek yaşanan dünya nüfusunun tatil süresince ihtiyaç ve taleplerine cevap verecek hizmetler oluşturmak oldukça önem kazanmaktadır. 60 yaş ve üstünde, emekli, düzenli maaşı olan kişiler bisiklet turizminin önemli bir hedef grubudurlar. Çünkü ekonomik olarak alım güçleri yüksek ve tatil dönemlerini seçim konusunda esnekler. Silver Cyclist, yani ak saçlı bisikletliler, günlük daha az mesafa pedal çevirmekte, e-bike tercih etmekte, iyi yerlerde yemek yemek ve konaklamak istemekte, turizmcilerin ‘düşük sezon’ dedikleri aylarda seyahat etmektedirler. Fransa dışında, Almanya ve Danimarka da bu gruba oldukça yatırım yapmaktadır.

2.2. Bisikletli Turist Türleri

Bisiklet Turizmi çeşitlerini oluşturan grupları şu şekilde sınıflandırmak mümkündür;

- I. **Dağ Bisikletçileri;** MTB ile doğada veya özel oluşturulmuş parkurlarda sürüş yapmaktan keyif alanlar için sunulan hizmetlerden yararlanan bu grup; Bisiklet turizminin %16'sını oluşturmaktadır. 23-45 yaş aralığında, çoğunlukla erkeklerden oluşan grup ortalama 3-5 gün konaklama yapmaktadır.
- II. **Yol Bisikletçileri;** Bisiklet sporcularının oluşturduğu performans seven yol bisikleti kullanıcıları için sunulan hizmetlerden yararlanan grup; Yol bisikleti ile bireysel veya grup halinde performans sürüşleri yapan, konaklama ve yemek için ciddi para harcayan sporcular, bisiklet turizminin %32'lik dilimi oluşturmaktadır. Yol bisikletlileri, trafiğin yoğun olmadığı, normal araç yollarını tercih etmekte ve tırmanışı çok sevmektedirler. İspanya'nın Mayorka adası, yılda ortalama 160 Bin bisikletli ağırlamakta ve 150 Milyon Euro kazanmaktadır.

Üstelik, olimpiyatlar için puan toplamak için mecburi olarak katılmak zorunda oldukları bu yarışlara hazırlanabilmek için, bisiklet sporcuları akciğerlerindeki oksijen depolama kapasitesini arttırmak amacıyla yüksek irtifada kamp yapma gereksinimi duymaktadırlar. Bütün takım aynı ekip ile yüksek irtifada konaklama imkanına ve yol bisikleti için uygun altyapı/yol şartlarına sahip şehirleri tercih etmektedirler. Minimum 15 gün yüksek irtifada konaklama ihtiyacı da, İtalya'nın Livigno bölgesi gibi yerleşim yerlerini onlar için oldukça popüler hale getirmektedir. Orta Anadolu Kalkınma Ajansı olarak, Kayseri'deki Erciyes Dağ Bölgesini aynı amaç doğrultusunda geliştirme ve tanıtmaya çalışılmaktadır. 2017 yılından itibaren, dağ bölgesinin işletcisi Erciyes A.Ş. ve Velo Erciyes ile birlikte çeşitli organizasyonlar düzenlenmekte ve Bisiklet sporcuları buraya çekilmeye çalışılmaktadır. Özellikle yol bisikleti için uygun altyapısı ve yüksek irtifada konaklama imkanı bulunan kentler, bu alternatifi değerlendirmelidirler. (Bakınız; www.cyclingerciyes.com)

- III. **Tur bisikleti ile gezerek tatil ve keşif yapan gruplar;** Bisiklet yarışları ve sportif etkinlikler dışında bisiklet turizminin en büyük dilimini bisikleti kırsalı keşfetmek için kullanan ve bisiklet turizminin %52'lik dilimine sahip gruplar oluşturmaktadır. Bu grup, tur bisikleti ile bisiklet rotalarını takip eden, bisiklet yollarını tercih eden ailecek, çocuklu veya arkadaş grubu ile gezenler oluşturmaktadırlar. Bu grup, en az bir gece konaklama yapmakta ve ulaşım için tren, uçak gibi aktarmalı ulaşım araçlarını kullanmaktadırlar.

Örneğin, Orta ve kuzey Avrupa ülkelerinde yaşayan ve kış aylarında bisiklete binmek için güneyin güneşli destinasyonları tercih edenler, bir haftalık tatillerini Mayorka adası veya Kanarya adalarında geçirebilmektedir. Mayorka adası her yıl ılıman hava koşullarında, trafiğin yoğun olmadığı yollarda bisiklet sürmenin tadını çıkarmak isteyen yaklaşık 200.000 bisikletli turist ağırlamaktadır. Açık hava spor salonu olarak tabir edilen Gran Canaria adasına giden turistlerin yaklaşık %10'u adaya vardıklarında bisiklet kiralamakta ve rehberli/rehbersiz turlara katılmaktadırlar.

“Silver Cyclist” dediğimiz “Ak Saçlı Bisikletliler” de bu gruba dahildirler.

IV. Günlük Aktivite Olarak Bisiklet Kullanan Turistler; Tatilinin odağına bisikleti alan ve tatili süresinde bisiklet sürenlerin dışında tatil için gittiği yerde günlük aktivitelerine bisikleti dahil edenler de bulunmaktadır. Örneğin, Paris'in bisiklet paylaşım sistemi Velib'in kullanıcılarının %10'u bu şehre gelen turistlerden oluşmaktadır.

2.3. Bisikletli Turist Ne İster?

Bisikletli Turistlerin talep ve ihtiyaçlarını tespit etmenin en kesin çözümü, bizzat bisiklet kullanımının deneyimlenmesi olduğu söylenebilir. Ancak, çalışma kapsamında bu beklentileri tespit için; ulusal ve uluslararası bisiklet derneklerinin tavsiyeleri, konu ile ilgili yapılan çalıştay çıktıları, araştırma raporları, bisikletli turistlerin kendi deneyimlerini kaleme aldıkları makaleler, blog yazıları ve bisiklet turizmi ile ilgilenen firmaların tecrübeleri incelenmiştir. Sonuç olarak, bisikletli turistlerin seyahat edecekleri yerlerden beklentileri beş ana başlıkta toplanmıştır.

2.3.1. Güvenli Yollar

Bisikletli turist, otomobillerin kullandıkları yollardan ayrı bisiklet yolları veya trafiğin yoğun olmadığı köy yollarını tercih etmektedirler. Bu konuda yol bisikleti yarışları için hazırlanan takımların ihtiyaçları farklılık göstermektedir.

Günlük ve uzun turları tercih eden turistler; güvenli, uygun ve çekici yolların olduğu rotaları aramakta ve dairesel (A noktasından ve başlayan dairesel bir parkurdan yeniden A noktasına dönen) rotaları tercih etmektedirler.

Şekil 5. Avrupa'da Güvenli bir Bisiklet Yolundan Görünüm

Yol bisikletçileri için, güvenli olduğu kadar kaliteli, uyarı ve yönlendirme levhaları tamamlanmış asfalt yolların varlığı onlar için önem arz etmektedir. Hatta, yapılacak olan ulusal/uluslararası yol bisikleti etkinliklerinde, kentin yerel yönetimi ile görüşülerek gerekli bakım ve tadilatların muhakkak yaptırılması gerekmektedir. Aksi halde oluşabilecek kazalarda veya sporcu memnuniyetsizliğini sağlayacak kalitesizlik olması halinde, sorumluluk etkinlik sahibinde olacaktır.

2.3.2. Servis ve Hizmet

Bisikletli Turistler, kısa veya uzun turlarda rota üzerinde konaklama imkanı sağlayacak bisiklet dostu (bike friendly) otel olmasını öncelemektedirler. Sık sık acıkan, karnını doyurmak ve susuzluğunu gidermek isteyen bisikletli turistler, rotaları üzerinde bu konuda yeterli tesislere ulaşabilmek isteyeceklerdir. Ayrıca, rota üzerinde çadır kamp alanı, pansiyon ev, lokanta, bakkal ve cafe olması da onlar için tercih sebebi olacaktır. Örneğin İtalya'daki Livigno kasabesindeki bisiklet rotaları üzerinde her 20 km'de bir bir tesis bulunmaktadır.

Bisikletli turistler, aynı zamanda bisiklet dostu işletmeleri tercih etmektedirler. Bisiklet dostu işletmeler, bisikletler için güvenli park yeri, bisiklet bakımı için küçük aletler ve doyurucu porsiyonlarda yemek imkanı sundukları için, turistler bütün ihtiyaçlarını burada giderebilmektedirler.

Uzaklardan gelen ve kendi bisikletini getiremeyen kişiler bisiklet kiralayabilecekleri bir işletme veya konaklama yaptıkları mekanın bu imkanı sağlamasını istemektedirler. Ayrıca, günübirlik veya kısa turlar yapmak için bölgeye gelen bisikletli turist, eğer ulaşımını kendi aracı ile sağlıyorsa, arabası için (mümkünse ücretsiz ve güvenli) park yeri istemektedir.

Ayrıca, uzun süreli kamp yapmak amacı ile yüksek irtifada konaklama yapmak isteyen yol bisikleti sporcuları, antrenman için servis alanı, masaj yapmak/yaptırabilmek için imkanlar, çamaşır yıkama ve kurutma hizmetleri ve sporcuya özel menü olmasını istemektedirler.

Şekil 6. Bisiklet Dostu bir İşletmede Yıkama Alanı

2.3.3. Ulaşım ve Erişim

Bisikletli turistler, özellikle metropollere/büyük şehirlerde rahat ve kolay giriş ve çıkışların olduğu bisiklet yollarını tercih etmektedirler. Avrupa'da bu amaçla, şehirlere giriş-çıkışlarda kullanılan

nehir veya kanalların kenarına bisiklet yolları yapılmış durumdadır. Eski/kullanılmayan tren yollarının “greenway” projesi çerçesinde bisiklet yollarına dönüştürülmesi de aynı amaca hizmet etmektedir.

Bu iki seçenek yoksa, şehre girip çıkabilmek için bisikleti yükleyebileceği metro/tren gibi toplu taşıma araçlarının hizmet vermesi gerekmektedir. Konya ve Atalya Büyükşehir Belediyesi ülkemizde bu konuda hizmet vermektedir. Eğer doğrudan bisikletli yolculara hizmet edecek bir araç yoksa bile, mevcut taşıtların ön evya arka kısımlarına yapılabilecek aparatlarla çok rahat bisiklet taşınabilmektedir. Bisikletli turistlerin bu konuda memnuniyetini kazanabilmek için bu konuda Belediye yönetimlerine oldukça önemli görevler düşmektedir.

Şekil 7. İtalya'da Bisikletle Toplu Ulaşım

Bisiklet tutkunlarının en çok tercih ettikleri destinasyonlardan birisi İtalya'daki Livigno bölgesidir. Livigno, İtalya'nın kuzeyinde, Lombardiya bölgesinde İsviçre sınırında minik bir kasabadır. Kış aylarında sunduğu karla kaplı dağları ile kayak turizmi açısından oldukça tanınan bir yerdir. Livigno, yaz aylarında gelen ziyaretçilerine; bisiklet ve yürüyüş rotaları, SPA ve wellness merkezleri ve süper leziz yemekleriyle doğayla iç içe aktif tatil seçenekleri sunmaktadır.

Yol bisikleti takımları, yarışlar öncesi yüksek irtifa kampı için Livigno'yu tercih etmektedirler. Ancak Milano/Bergamo Orio havalimanı ile Livigno arasındaki mesafe 200 km'dir. Zürih havaalanından da yaklaşık aynı mesafededir. Dolayısı ile, havaalanından sonar trenle Tirano'ya trenle seyahat edilmesi ve daha sonra ücreti karşılığında bisikletinizle Livigno'ya 75 km daha yolculuk yapmanız gerekmektedir. Ayrıca, günlük konaklama bedeli 100-150 \$ aralığındadır.

Kayseri, yol bisikletçilerinin yüksek irtifa kampları için oldukça uygun imkanlar sunmaktadır. Son derece ılıman bir iklimin olduğu yaz/güz aylarında, günlük 30 \$ konaklama bedeli ile oldukça kaliteli asfalt yollarda antrenman yapma olanağına sahip olan turistler, havalimanından yaklaşık 20 km uzaklıktaki Erciyes Yüksek İrtifa Kamp merkezine 20 dakikada ulaşabilmektedirler. Üstelik Türk Hava Yolları firması, bisikletli turistlere ücretsiz bisiklet taşıma

imkanı sunmaktadır. Kayseri Büyükşehir Belediyesi'nin, bisikletli turistler için yapabileceği en önemli hizmetlerden birisi, Erciyes Kamp Merkezine bisikleti ile gitmek isteyenlere imkan sağlayacak taşıma altyapısı olacaktır.

2.3.4. Rehber ve Harita

Bisikletli turist yanından geçtiği dağların, göllerin, köylerin ismini bilmek isteyecektir. Bölgesel haritalar, turistik rehber kitapçıklarının basılı ve dijital ortamlarda erişilebilir olması önemlidir. Tüm rehberleri yanında taşıyamayacağı için, rota üzerindeki özellikle kırsal bölgelerdeki turist bilgilendirme ofislerinde rotaya ait harita, kitapçık bulmak onlara güven sağlamaktadır.

Rota üzerindeki tüm işaretlendirme ve levhalandırma çalışmaları özenle yapılmalı ve sık sık zarar görüp görmedikleri kontrol edilmelidir. Yönlendirme levhaları, sad eve karışıklığa mahal vermeyecek ve herhangi bir yanlışlığa neden olmayacak fiziksel sağlamlıkta(rüzgardan dönme, güneş yanığı...v.s.) olmalıdır.

Bisiklet dostu işletmelerde, bisikletli turistlerin her an ulaşabileceği çok dil bilen bir rota rehberinin bulunması ve gruplara önderlik etmesi oldukça önemlidir. Bazı gruplar kendi başlarına kenti/kırsalı keşetmeyi sevse de, bazı gruplar bir lider eşliğinden gezmek istemektedirler.

Şekil 8. Avrupa'da Bisikletli Turistler için Yönlendirme Levhaları

Basılı dokümanların yanı sıra, özellikle nesnelerin internet dönemine geçtiğimiz günümüzde; tüm rota bilgilerinin (görselleri, videoları, eğitim bilgileri, rota uzunluğu, tahmini seyahat süresi...v.s.), rota üzerindeki tesis bilgilerinin ve rota üzerindeki tarihi mekanların bilgilerinin (videolu veya sesli tanıtım, görseller...v.s.) yer aldığı dijital platformlara oldukça ihtiyaç vardır. Yaptığımız araştırmada, bu çalışmaların her ilde parka parka farklı kurumlar, bisiklet dernekleri, valilikler veya özel acenteler tarafından yaptırıldığı ancak yetersiz ve kapsamlı olmadığı görülmüştür. Tek ve merkezi bir sistemle ulusal bir bisiklet rotası web portal oluşturulması halinde, herkez aynı amaca hizmet edecek ve fayda sağlanabilecektir.

2.3.5. Tanıtım ve Pazarlama

Bisikletli turistler, kentte oluşturulan bisikelet rotalarını planlayan ve rota üzerinde hizmet veren paydaşların (belediye, turizm tanıtım ofisleri, turizm birlikleri, il müdürlükleri, rota üzerindeki otel, restoran ve hizmet sunan tüm aktörlerin) bisiklet turizmi ve bisikletli tatil konusunda aralarındaki koordinasyonun ve işbirliğinin iyi olmasını beklemektedirler. Bisiklet Rotalarının tanıtımı ve bu rotalar üzerindeki hizmet sağlayıcıların yardımsever olması önem arz etmektedir. Bisikleti ile bir tatil tecrübesi yaşayan turist, ülkesine döndükten sonra veya o kentten ayrıldıktan sonra deneyimlerini günümüzde sosyal medya aracılığı ile yazılı veya görsel olarak anlatma ihtiyacı hissetmektedir. Yapılan binlerce paylaşım, bisiklet sever turistler tarafından ilgi ile takip edilmekte ve özellikle olumsuz/olumlu yorumların tesiri büyük olmaktadır.

Şehre gelen bisiklet tutkunlarının yaşadıkları deneyimleri kaydedip paylaşabileceğini imkanların oluşturulması, turistlerin de beklentilerini karşılayacaktır. Bisiklet turizmi konusunda çok iyi hizmet veren bir kent olsanız bile, bunun tanıtımının yapılmaması ve popüler destinasyonlardan birisi olamamak, turistler için olumsuz bir algıdır.

3. DÜNYA'DA BİSİKLET TURİZMİ

3.1. Dünya Bisiklet Turizmi Hakkında Genel Bilgi

Almanya merkezli dijital sigorta şirketi Coya, 2019 yılında yaptığı bir araştırma ile “2019 yılı Bisiklet Şehirleri Endeksi” oluşturmuş ve bisiklet dostu şehirleri belirlemiştir. 90 şehirde yapılan çalışmada; hava durumu ve iklim koşullarının bisiklet sürmeye elverişliliği, bisiklet kullanım oranı, sürüş güvenliği ve altyapı koşulları, bisiklet kiralama imkanları ve paylaşım gibi 6 ana kategoride 16 gösterge analiz edilmiştir.

İstatistik veri bankası Statista'nın, sigorta firması Coya'nın hazırladığı “Bisiklet Şehirleri Endeksi 2019” raporu sonuçlarından derlediği grafiğe göre; ilk on kent arasında Avrupa şehirlerinin üstünlüğü göze çarpmaktadır. İlk on bisiklet dostu şehir arasında Almanya ve Hollanda'dan ikişer kent yer alırken, Auckland (Yeni Zelanda) ve Hangzhou (Çin) Avrupa dışındaki bisiklet dostu şehirler olmuştur.

ABD, ilk 10 Bisiklet Dostu Şehirler arasında yer alamamış, San Francisco, 39.sırada yer almıştır.

2017 yılının başında İtalyan Bisiklet Federasyonu'nu, Bianchi Cafe'de yaptığı bir etkinlikte, Federasyonun 2017 yılı etkinlik programını ve bisiklet turizmi sektöründen rakamlar paylaşmıştır. Buna göre;

- Bisiklet Turizmi AB ülkelerine yılda 44 Milyar Euro kazandırırken, kruvaziyer turizmi ise 39,4 milyar Euro kazandırmaktadır.
- Bisiklet Turizmi AB ülkelerinde 650.000 kişiye iş imkanı sağlamaktadır. İtalya'da bu rakam 22 bin kişidir.
- Bisikletli Turist, her şey dahil paketleri ile tatil yapanlara göre %40 daha fazla para harcamaktadır.

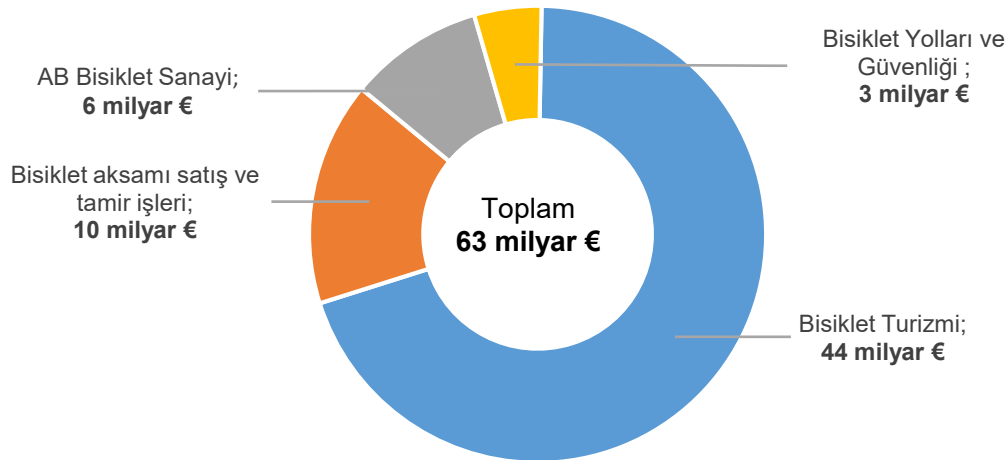
Tablo 2. 2019 yılı Bisiklet Şehirleri Endeksi - İlk 10 Şehir

Şehir	Endeks Puanı
Utrecht (Hollanda)	77,84
Münster (Almanya)	66,15
Antwerp (Belçika)	60,51
Kopenhag (Danimarka)	60,46
Amsterdam (Hollanda)	60,24
Malmö (İsveç)	55,88
Auckland (Yeni Zelanda)	55,38
Hangzhou (Çin)	52,55
Bern (İsviçre)	48,76
Bremen (Almanya)	48,41
İstanbul (Türkiye)	25,48
Medellin (Kolombiya)	18,95
Bangkok (Tayland)	18,90
Lagos (Nijerya)	11,81

Kaynak: Bicycle Cities Index, 2019.

Ayrıca; EuroVelo ve Avrupa Parlamentosu / AB Bisiklet Ekonomisi (2016) çalışmasından elde edilen verilere göre: “Avrupa’da her yıl 44 milyar Euro’nun üzerinde bir değere sahip tahmini 2,3 milyar bisiklet gezisi mevcuttur. Avrupa Parlamentosu. 20,4 milyon döngü turisti yolda bir veya daha fazla gece konaklama yapmakta ve AB ekonomisine 9 milyar Euro kazandırmaktadır.

Avrupa’daki Bisiklet ekonomisinin paylaşımını gösteren grafik aşağıda sunulmuştur. Aslan payını %70 ile bisiklet turizminin aldığı görülmektedir.

Şekil 9. Avrupa'daki Bisiklet Ekonomisinin Dağılım Grafiği

Kaynak: cyclingindustry.news/economies-benefit-as-cycle-tourism-sets-records-in-european-countries, 2020

Yaklaşık 50 milyar Euro'luk bisiklet turizmi pazarının ilk 10'daki ülkelere göre dağılımı ise şu şekildedir;

Tablo 3. Ükelere Göre Bisiklet Turizmi Pazarı (Milyar Euro)

	Ülke	Pazar Büyüklüğü
1	Fransa	19
2	Almanya	14
3	İspanya	5
4	İsveç	3
5	Hollanda	3
6	Avusturya	1,5
7	İngiltere	1,5
8	İsviçre	1,3
9	Finlandiya	1,1
10	İtalya	1,0

Kaynak: Avrupa Parlamentosu Ulaşım ve Turizm Politika Raporu

Avrupa Bisikletçiler Federasyonu ve Bisiklet pazarındaki diğer AB kuruluşlarının savunuculuk çabaları sayesinde, bisiklet ve bisiklet turizmine yapılan yatırımın tüm AB üye devletleri arasında dağıtılması gerektiği şimdilerde daha iyi görülmeye başlanmıştır.

Avrupa'da yüksek kaliteli ve güvenli bisiklet rotaları oluşturmak ve güncellemek için doğrudan 3 Milyar Euro'luk bir fon ayrılmıştır. Bu fon ile; bisiklet dostu oteller; rotaların tanıtımı ve Eurovelo ağının daha da geliştirilmesi planlanmaktadır. Buna ek olarak, artık Avrupa'da tren şirketlerinin çok modlu ulaşımı destekleyen ve tüm tren vagonlarının bisikletle uyumlu olmaya zorlayan mevzuat çalışmaları yürütülmektedir.

Bütün bu hususlar göz önüne alındığında, bisiklet turizminde Avrupa'nın üstünlüğü ve lider olduğu göz ardı edilememektedir. Dolayısı ile, çalışmamızda da Dünya'da Bisiklet Turizmi başlığı altında, ağırlıklı olarak Avrupa'daki durum incelenmiştir.

3.2. Eurovelo Bisiklet Ağı

Dünyanın en çok seyahat eden milletleri (Almanlar, İsviçreliler ve Fransızlar) kendi ülkelerindeki güzellikleri yürüyüş ve bisiklet yollarının yaygınlaşması ile keşfettiklerinden beri tatillerinin büyük bir kısmını evlerinden çıkıp sadece bir kaç kilometre uzaklıktaki bisiklet rotasını izleyerek geçirmeye başlamışlardır.

Avrupa Bisikletçiler Federasyonu'nun (ECF) en önemli projelerinden bir tanesi olan EuroVelo projesinin amacı, tüm Avrupa Kıtasında sürdürülebilir bir Trans-Avrupa Ulaşım Ağı yaratılmasını, desteklenmesini ve işletilmesini teşvik ve koordine etmektir. (ECF, 2021)

AB Turizm ve Ulaştırma Komitesi tarafından desteklenen Sürdürülebilir Turizm projesi olarak tanımlanmakta olan EuroVelo, tüm Avrupa kıtasını birbirine bağlayan ve birleştiren, 90.000 km'den fazla bisiklet güzergâhı içeren 17 uzun mesafe bisiklet rotası ağıdır. Rotalar bisikletli turistlerin yanı sıra günübirlik yolculuk yapan yerel halk tarafından da kullanılabilir. (ECF, 2021)

EuroVelo girişiminin hedefleri şunlardır:

- Avrupa'daki iyi uygulama örneklerini, sınırların ötesine taşıyarak ve standartları uyumlu hale getirerek, tüm Avrupa ülkelerinde çok yüksek kaliteli bisiklet rotalarının uygulanmasını sağlamak;
- Bu yolların varlığını karar vericilere ve potansiyel kullanıcılara iletmek, kullanımlarını tanıtmak ve pazarlamak ve Avrupa'da bisiklet sürme hakkında farkındalık oluşturmak;
- Bu şekilde, çok sayıda Avrupalı vatandaşın bisiklete binme deneyimi yaşamasını teşvik etmek ve böylece gerek günlük gezilerde ve gerekse bisiklet turizminde sağlıklı ve sürdürülebilir seyahate geçişi teşvik etmek.

Avrupa'daki bisiklet rotaları ile aşağıdaki haritada bilgiler sunulmuştur.

Şekil 10. EuroVelo Bisiklet Ağı Rotaları

EuroVelo Bisiklet Yolu Ağı Rotaları

- Eurovelo 1- Atlantik Sahili Rotası: Kuzey burnu (north cape) – Sagres 8186 km
- Eurovelo 2- Başkentler Rotası: Galway – Moskova 5500 km
- Eurovelo 3- Pilgrims Rotası: Trondheim – Santiago de compostela 5122 km
- Eurovelo 4- Roscoff – Kiev 4000 km
- Eurovelo 5- Via Romea Francigena: Londra – Roma ve Brindisi 3900 km
- Eurovelo 6- Atlantik Okyanusu – Karadeniz (Nehirler Rotası): 3653 km
- Eurovelo 7- Orta Avrupa Rotası: North cape – Malta 6000 km
- Eurovelo 8- Akdeniz Rotası: Cádiz – Atina 5388 km
- Eurovelo 9- Baltık Denizi – Adriyatik Denizi Gdansk – Pula 1930 km
- Eurovelo 10- Baltık Denizi Rotası: 7930 km

- Eurovelo 11- Doğu Avrupa Rotası: North Cape – Atina 5964 km
- Eurovelo 12- Kuzey Denizi rotası: 5932 km
- Eurovelo 13- Demir Perde Rotası
- Eurovelo 14- Orta Avrupa Suları Rotası
- Eurovelo 15- Ren Nehri Rotası
- Eurovelo 17- Rhone Nehri Rotası
- Eurovelo 19- Maas Nehri Rotası

Avrupa’da yıllık 2,3 milyar günlük bisikletli turizm turu ve 20,4 milyon da konaklamalı bisikletli turu düzenlenmektedir. Günlük turlarda ortalama 15 Euro’dan fazla, konaklamalı turlarda ise günlük 57 Euro harcama yapılmaktadır. Avrupa’da bisikletli turizmin ekonomik getirisi yıllık 44 milyar Euro olmakla birlikte bu miktardaki EuroVelo Ağı’nın payı yıllık 7 milyar Euro’dur.

3.3. Bazı Avrupa Ülkelerinde Bisiklet Turizmi Verileri

a) Fransa’da Bisiklet Turizmi

Fransa, bisiklet turizminden en çok kazanan ülke olarak, 19 Milyar Euro ile aslan payını almaktadır. Ülke yönetimi düzenli olarak; gelen bisikletli turistleri saymakta, gerekli geri dönüşleri toplamakta ve hangi sezonda artış olduğunu, geçen yıla göre yüzde kaç büyüme gerçekleştiğini sürekli değerlendirmektedir.

Fransız bisikletli turistlerin en çok tercih ettikleri ülkeler; İspanya, İsviçre ve İtalya’dır. Orta sınıf gelir grubundan, 35-55 yaş aralığında ve günde kişi başı 90-120 Euro arası para harcamaktadırlar.

b) Hollanda’da Bisiklet Turizmi

Hollandalı bisikletli turistler; 30-60 yaş arası, orta ve üst sınıf gelir grubundan oluşmaktadırlar. Kamping ve pansiyonda konaklamakta ve tatil için Almanya, Avusturya, İsviçre ve Fransa’yı tercih etmektedirler. Nisan-Eylül ayları arasında en az 7 günlük turlar yapmayı tercih eden Hollandalı turistler günde ortalama 75 Euro harcamaktadırlar.

Hollanda’nın dördüncü büyük kenti ve Amsterdam’a yarım saatlik tren seyahati mesafesinde olan Utrecht; günlük yaşamda bisiklet kullanımının yanı sıra turistlere de 13 farklı, bir birinden renkli bisiklet sürüş rotası sunmaktadır. Coya’nın hazırladığı “Bisiklet Şehirleri Endeksi 2019” çalışmasında Utrecht birinci olmuştur. Kentteki rotalara (<https://www.visit-utrecht.com/explore-utrecht/cycling/cycling-routes>) adresinden ulaşılabilir.

Şekil 11. Hollanda Utrecht Kentinde Bisikletli Turistler

Aile başına ortalama 3 bisiklet düşen Hollanda'da, başkent Amsterdam'da bisiklet turları turistler tarafından da oldukça tercih edilmektedir. Şehir Coya'nın sıralamasında beşinci sırada yer almaktadır.

c) Almanya'da Bisiklet Turizmi

Bisiklet turizminden yılda 14 Milyar Euro kazanan Almanya'da, işaretlendirmeleri tamamlanmış bisiklet rotalarının toplam uzunluğu 70 bin km'dir. Bu rotaların 200 tanesi ulusal rota olarak uluslararası standartlara uygundur. Yollarda bilgi tabelasına göre hareket etmeye alışık olan Almanlar, akıllı telefon ve GPS kullanma ihtiyacı duymamaktadır.

Genellikle Avusturya, İsviçre, İtalya, Hollanda'yı tercih eden orta sınıf gelir grubundan, ortalama 45 yaşındaki Alman bisikletli turistler; aile, arkadaş grupları ile tatil yapmakta ve günde ortalama 80 Euro harcayarak en az bir hafta tatil yapmaktadırlar.

Alman bisikletli turistlerin %82'si kendi tatil rotasını kendisi organize etmekte ve %20'si ise organize turlara başvurmaktadır. %90'ı kendi bisikletini ve %10'u şehirlerde e-bike kullanmaktadırlar. Bisiklet kullanan Almanlar'ın %20'si, evden tatile gitmek için yola bisikletle yola çıkmaktadırlar. İlk kez bisikletli tatil yapan Almanlar'ın %85'i bir sonraki yıl yine bisikletli tatil yapmayı planlamaktadırlar.

Avrupa Bisiklet Yolları Ağı'nda (EuroVelo) ilk ısınma turlarını tamamlayan bisikletli turistler, artık macera yaşamak istediklerinde daha ziyade doğu ülkelerine yönelmekte ve Türkiye'ye gelmeyi tercih etmektedirler. İstanbul'a ulaşım sağladıktan sonra, kendi seçtikleri yollardan Ege, Karadeniz veya Van'a doğru devam etmektedirler.

Almanya'nın Münster kentinde genel trafiğin % 39'unu bisikletler oluşturmaktadır. Atılan adımlar ve altyapı çalışmaları sonrasında 2014 yılında kentteki motorlu taşıt trafiği % 29 oranında azalma kaydetmiştir. Halihazırda şehir merkezi çevresinde yaklaşık 4,5 kilometre uzunluğunda dairesel bir şehir rotası, Almanya'nın en büyük bisiklet istasyonu olan ana tren istasyonunda 3.300 bisiklet park yeri, ve 500.000'den fazla bisiklet mevcuttur. Coya'nın hazırladığı "Bisiklet Şehirleri Endeksi 2019" çalışmasında Münster ikinci olmuştur.

Münster'e yolu düşünler veya düşecek olanlar ve kenti bisikletle keşfetmek isteyenler pratik bilgilere (<https://www.stadt-muenster.de/english/transport/bicycles.html>) adresinden ulaşabilmektedir.

Almanya'nın Bremen kentinde ise genel trafiğin % 25'ini bisikletler oluşturmaktadır. Şehir genelinde turist ve ziyaretçiler için rehberli bisiklet turları da düzenlenmektedir.

Şekil 12. Almanya Bremen Kentinde Bisikletli Turistler

4. TÜRKİYE'DE BİSİKLET TURİZMİ

4.1. Türkiye Bisiklet Turizmi Hakkında Genel Bilgi

Ülkemizde uzun tur rotalarının veya tematik bisiklet yollarının olmaması, var olan bir kaç rotanın da tanıtımının yapılmaması nedeniyle henüz Türkiye'deki bisiklet turizm potansiyelini değerlendirmek ve bir ekonomik değerinin olduğunu söylemek **henüz** pek mümkün değildir. Şuan için Türkiye'ye gelen bisikletlilerin, turist tanımından ziyade gezginler sınıfına girdiğini söyleyebiliriz. Dolayısı ile TÜİK ve Kültür ve Turizm Bakanlığı istatistiklerinde şu an için Bisikletli Turist istatistikleri ve dolayısı ile ülkeye olan ekonomik getirisi üzerine bir veri mevcut değildir.

Almanya merkezli dijital sigorta şirketi Coya'nın, 2019 yılında yaptığı bir araştırma sonucu oluşturduğu ve 90 ülkenin yer aldığı "2019 yılı Bisiklet Şehirleri Endeksi" sıralamasında; Türkiye'den sadece megakent İstanbul yer almıştır. 100 puan üzerinden yapılan değerlendirme sonucunda 25,48 puan alan İstanbul, 74'üncü sıradadır.

Ülkemizde dernek ve gönüllü platformlarının inisiyatifleri ile hayata geçen bisikletli konuk evleri bulunmaktadır. Bisikletçilerin ücretsiz olarak konaklayabilecekleri bu tesisler arasında en çok bilinenler; Eskişehir Bisiklet Derneği'nin Velesbid Bisiklet Evi, Lüleburgaz Belediyesi'nin Konuk Evi ve Muğla Gülağzı'nda bulunan konuk evidir. (Cyclist Türkiye - Aralık 2019) Ayrıca, çalışmanın sonundaki Ek'ler bölümünde, Türkiye'de faaliyet gösteren ve en çok bilinen Bisiklet Derneklerinin ve Kültür ve Turizm Bakanlığı onaylı Bisiklet Dostu Otel sertifikasına sahip işletmelerin listesi verilmiştir.

4.2. Türkiye Bisiklet Rotaları

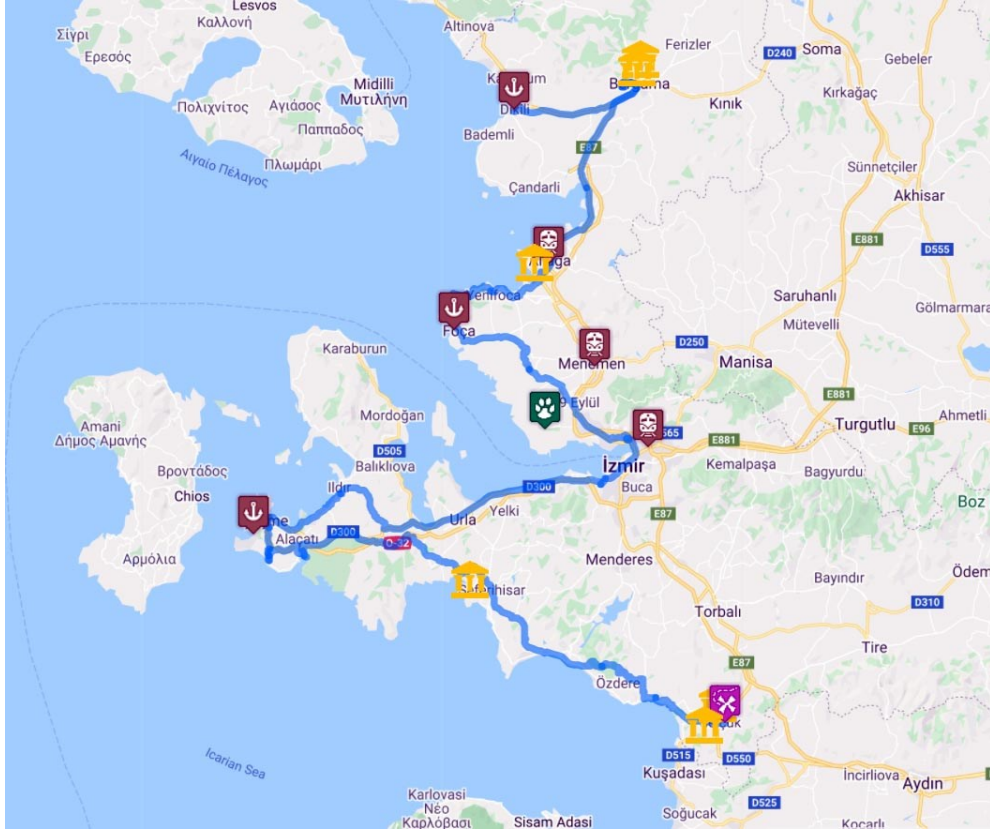
Türkiye’de İstanbul, İzmir, Konya, Kayseri gibi büyük şehirlerde bisikletli ulaşım altyapısına dair yapılan önemli çalışmalar bulunmaktadır. Son beş yıl içerisinde, bisikletli seyahat konusunda artan farklılıkla birlikte çeşitli çalıştaylar, projeler, etkinlikler, yarışları festivaller, eylem planları ve master planlar hazırlanmaya başlanmış ve sürdürülmektedir. (Bknz: <http://www.bisikletrotalari.com/bisiklet-festivalleri-2018/>) Bu bilinen illerin yanı sıra, keşfedilmeyi bekleyen başka rotalar da bulunmaktadır. Çalışma kapsamında Türkiye’de en çok bilinen ve beğenilen rotaları derlenmiştir.

4.2.1. İzmir Bisiklet Rotaları

İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından başvurusu yapılan EuroVelo Bisikletli Turizm Ağı’na katılım süreci 2016 yılında başlamıştır. Avrupa Bisikletliler Federasyonu (ECF) ile yapılan görüşmeler sonucu 15 farklı rotadan İzmir için uygun olabilecek 2 rota seçeneği üzerinde fikir geliştirilmiştir.

Toplam uzunluğu 90.000 km olan EuroVelo ağına dahil söz konusu rotalardan biri 11 numaralı Doğu Avrupa Rotası; diğeri 8 numaralı Akdeniz Rotası’dır. 8 numaralı Akdeniz EuroVelo Rotası İspanya’nın Kadiz kentinde başlayan ve Yunanistan’ın Atina kentinde ve ayrıca Kıbrıs’ta iki ayrı bitiş noktası olan Doğu-Batı doğrultusunda aktif olan 5.888 km’lik rotalardır.

EuroVelo 8 Akdeniz Rotasının, İzmir Belediyesi tarafından İzmir için benimsenen vizyonlarından birisi olan Akdeniz kentleri ile kurduğu ağ ilişkilerinden yararlanarak geliştirmesi hedefine uygunluğu; Akdeniz Rotasının İzmir için fiziksel ve sosyal erişilebilirliğinin kolay olması; ve yine Akdeniz Rotasının kendisinin barındırdığı özellikler ve dinamikler sebebiyle cazibesinin yüksek olması açılarından EuroVelo 8 Akdeniz Rotasına katılma kararı alınmıştır. Bu rota 5.888 km’lik mevcut bir bisiklet ağıdır. 11 farklı Avrupa ülkesinden geçmektedir. Rota üzerinde 23 dünya mirası ve 712 balık türü bulunmaktadır.

Şekil 13.İzmir Eurovelo Bisiklet Rotası

2019 yılı içerisinde İzmir'in Eurovelo (Avrupa Bisiklet Rotaları Ağı) rotalarına dahil olması ile birlikte Bergama ve Efes arasında 17 antik kenti de kapsayan rota için işaretlendirme çalışmaları başlamıştır. Rota hakkında bilgiye veloizmir.org adresinden ulaşılabilir. Ayrıca, bisikletli ulaşım yok haritasına "bugep.org/bisikletli-ulasim-haritasi/" adresinden ulaşılabilir.

Şekil 14. İzmir Kordon Boyu Bisiklet Yolu

İzmir’de yaklaşık 70 km’lik bisiklet yolunun toplu taşımaya entegre edilmesi amacıyla kurulan (İSİM) bisiklet kiralama sisteminde, 50 istasyonda 720 bisiklet, 600 bisiklet park alanı bulunmaktadır.

Şekil 15. İzmir Urla Demircili Koyu Bisiklet Rotası

4.2.2. İstanbul Bisiklet Rotaları

İstanbul’a dair ilk bisiklet rehberini Türkiye’de bisiklet dünyasının önde gelen isimlerinden Aydan Çelik hazırlamıştır. Onlarca yıldır yollarını aşındırdığı bu kadim şehrin rotalarını çizimlerle renklendirmiştir. Yazarın şehre dair tarihi anekdotları ve mitleri ustaca serpiştirdiği İstanbul Bisiklet Rehberi’nde her rota için ayrıca hazırlanmış harita, eğim grafiği ve dijital yönlendirmeler bulunmaktadır.

İstanbul için en çok bilinen rotalar; eski İstanbul diye isimlendirilen Eyüp’te başlayarak Eminönü, Sultanahmet Meydanı, Galata Köprüsü, Dolmabahçe Sarayı’ndan devam edip Gümüşsuyu Rampası, İstiklal Caddesi ve Galata Kulesi ile son bulan tarihi yarımada turu, Prens Adaları (Büyükada, Heybeli ada ve Kınalı ada) turu, Belgrad ormanı, Şile Ağva rotası, Caddebostan ve Ortaköy-Bebek sahili, Polonezköy, İstanbul kent merkezi koruları ve Aydos Ormanı olarak sayılabilir.

Şekil 16. İstanbul Adalar Bisiklet Rotası

Şekil 17. İstanbul Belgrad Ormanı Bisiklet Rotası

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB), Norveç'ten başlayıp 13 ülkeyi geçerek (Finlandiya, Rusya, Almanya, Çek Cumhuriyeti, Avusturya, Slovakya, Macaristan, Slovenya, Hırvatistan, Sırbistan, Romanya, Yunanistan ve Bulgaristan) Edirne'den Türkiye'ye giren EuroVelo'nun 13 numaralı rotasına İstanbul'u dâhil etmek için 2020 yılında harekete geçmiştir. İBB Ulaşım Daire Başkanlığına bağlı Ulaşım Planlama Müdürlüğü'nün bünyesinde, alanında uzman üç kişiden oluşan EuroVelo İstanbul Koordinasyon Ekibi oluşturulmuştur.

EuroVelo 13 rotasının İstanbul'a uzanması, kentin tarihi ve kültürel zenginliğinin bisikletli turizm ağlarına taşınmasını sağlayacaktır. Ayrıca İstanbul içindeki bisikletli ulaşım altyapısının gelişmesinde rol oynayacak ve Bisikleti ile Avrupa'dan başlayarak uzun mesafeli tura çıkan birçok turistin, ülkemize giriş yapmasına olanak verecektir.

Şekil 18. İstanbul Bebek Sahil Bisiklet Rotası

İBB tarafından 2009 yılında hayata geçirilen ve bisiklet kiralama istasyonlarından kolaylıkla bisikletinizi kiralamanıza olanak sunan İSBIKE, kısa süre içerisinde şehrin genelinde oldukça yaygın hale gelmiştir. Kredi kartıyla ya da abonelik ile faydalanabileceğiniz bu sistem hakkında daha detaylı bilgi wen sitesinde mevcuttur. İSBIKE Anadolu Yakası'nda 380 bisiklet ve 38 istasyon, Avrupa Yakası'nda ise 1120 bisiklet ve 102 istasyon ile hizmet vermektedir.

Şekil 19. İstanbul İSBIKE Bisiklet İstasyonu

4.2.3. Konya Bisiklet Rotaları

Konya Büyükşehir Belediyesi'nin Türkiye'de ilk kez Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile imzaladığı Bisiklet Master Planı, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu'nun (UNESCO) Uluslararası İdealkent Ödülü'ne layık görülmüştür. Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından

yapılan açıklamaya göre, 550 km uzunluğundaki bisiklet yollarının toplam uzunluğu, 2030 yılına kadar 780 km'ye çıkacaktır.

Konya'da 1992-2015 yılları arasında hizmet veren nostaljik tramwaylar, Konya Belediyesi tarafından Bisiklet kullanıcılarının hizmetine sunularak "Bisiklet Tramwayı" olarak kullanıma başlanmıştır. Türkiye'de ilk ve tek olan bisiklet tramvayının dünyada bu şekilde örneği bulunmamaktadır.

Şekil 20. Konya Bisiklet Tramwayı Durağı

Bunun yanı sıra, 2020 yılında Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından bisiklet kullanımının yaygınlaşması amacıyla otobüslerin arka kısmına bisiklet taşıma aparatları yerleştirilmiştir. İlk etapta 50 otobüste uygulanmaya başlanan çalışma, yakın zamanda tüm otobüslerde hizmet vereceği bildirilmiştir.

Şekil 21. Konya Beyşehir Bisiklet Rotası

Türkiye Bisiklet Federasyonu Başkanlığı tarafından yapılan bir diğer açıklamada, Konya'nın merkez Meram ilçesinde uluslararası yarışların yapılabileceği Türkiye'nin ilk olimpik veledromunun 2021 yılında faaliyete geçeceği duyurulmuştur. 250 metre piste sahip olacak veledromun, üst düzey bir antrenman ve eğitim alanı konumuna gelmesi planlanmaktadır.

4.2.4. Kayseri Bisiklet Rotaları

Kayseri şehir merkezinin, görece düz bir ovada yer alması, kent içerisinde bisiklet kullanımının yaygınlaşmasına neden olmaktadır. Bir çok bisiklet grubu, şehir içi güzergahları kullanırken, Büyükşehir Belediyesi caddelerde bisiklet şeridi ve park yeri uygulamasıyla bu sporun gelişmesine katkıda bulunmaktadır. 2020 yılı itibarı ile, 53 istasyonda (KAYBİS) Belediye bisikletleri hizmet vermektedir.

Şekil 22. Kayseri Kent Meydanında Düzenlenen Bisiklet Yarışı

Kayseri Erciyes A.Ş. tarafından, daha çok dağ bisikleti gezintileri için uygun rota çalışması yapılmıştır. Kayseri Bisiklet rotaları, daha çok ilçe ve köy yolları ile yaylalar arasındaki toprak yolların kullanıldığı 27 güzergah üzerinde toplam 2.382 km yoldan oluşmaktadır. Erciyes dağ bölgesindeki downhill ve singletrack parkurlarının ayrıntılarına kayserierciyes.com.tr adresi üzerinden ulaşabilirsiniz. Ayrıca, ilde 2019 yılından beri Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, Erciyes A.Ş., Türkiye Bisiklet Federasyonu ve Erciyes Yüksek İrtifa Spor ve Turizm Derneği işbirliği ile düzenlenen Uluslararası Yol ve Dağ bisikleti yarışlarına ait 15 bisiklet rotası hakkında bilgiye de “cyclingerciyes.com” adresi üzerinden ulaşılabilir.

Şekil 23. Kayseri Erciyes Dağı MTB Parkuru

4.2.5. Aydın Bisiklet Rotaları

Aydın Valiliği İl Kültür Turizm Müdürlüğü'nün çalışması ile Aydın'a dair 24 bisiklet rotası belirlenmiş ve haritalanmıştır. (<https://aydin.ktb.gov.tr/TR-64392/bisiklet-turizmi.html>)

Şekil 24. Aydın Dilek Yarımadası Milli Parkı Bisiklet Rotası

4.2.6. Antalya Bisiklet Rotaları

2013 yılında Antalya Bisiklet Sistemi (ANTBİS)'nde 9 adet istasyon bulunmaktadır. Yaklaşık 100 bisikletle hizmet vermektedir.

Antalya Büyükşehir Belediyesi 2015, 2016 ve 2017 yılı faaliyet raporlarında 2040 yılına kadar kentin bisiklet yolu şebekesinin oluşturulması ve kısa vadede yaklaşık 85 km., uzun vadede ise yaklaşık 240 km. uzunluğunda bisiklet yolu yapılması üzerinde durulmuştur.

Şekil 25. Antalya Beydağları Bisiklet Rotası

Antalya'da faaliyet gösteren bir dernek tarafından 88 farklı rota bilgisi paylaşılmıştır. (Bknz: <http://www.bisikletrotalari.com>)

Şekil 26. Antalya Alakır Vadisi Bisiklet Parkuru

4.2.7. Marmaris Bisiklet Rotaları

Marmaris ve çevresinde bulunan bisiklet kullanımına uygun rotaların işaretlendirilmesi ile 2014 yılında hayata geçirilmiştir. Yol, MTB ve şehir bisikletlerine uygun 20 tematik rota ile ilgili bilgiye marmarisbisikletrotalari.com üzerinden ulaşılabilir.

Şekil 27. Marmaris Ege Kıyıları Bisiklet Rotası

Bu illerimizin merkezlerindeki çalışmaların dışında, ülkemizi hatta yaşadığımız şehri bisikletle keşfetmek için birçok alternatif rota bulunmaktadır. Kültürel Rotalar Derneği'nin web sitesinde (<https://cultureroutesinturkey.com/tr>) bisikletle keşfedilebilecek rotaların bazıları ile ilgili harita ve GPS bilgisi mevcuttur.

4.2.8. Likya Yolu

Her ne kadar trekking konusunda Türkiye'nin en güzel rotalarından biri olsa da Likya Yolu aynı zamanda bisiklet severler için de idealdir. Fethiye'den Antalya'ya kadar uzanan toplam 535 kilometrelik bu parkurda farklı rotalar oluşturulabilmektedir. Tarihin, yeşilin ve mavinin oldukça cömert davrandığı Likya Yolu boyunca Dalyan, Göcek, Fethiye, Kalkan, Kaş, Demre, Finike, Kumluca, Olympos, Adrasan, Kemer, Antalya, Korkuteli, Çameli, Fethiye ve Köyceğiz bisiklet ile gezilebilmektedir.

Şekil 28. Likya Yolu Bisiklet Rotası

4.2.9. Evliya Çelebi Rotası

330 km uzunluğundaki rota, Türkiye'deki en harika ve çeşitli peyzajların olduğu bölgelerden, farklı köylerden ve büyük tarihi önem taşıyan, Osmanlı İmparatorluğu'nun doğduğu kent ve kasabaların içinden ya da yakınından geçmektedir. Rota yer yer nehirleri, keçi patikalarını, traktör ve orman yolları ile Roma ve Osmanlı dönemine ait döşemeli yolları takip etmektedir.

4.2.10. Hitit Yolu

Hitit yurdunun önemli kentleri Hattuşa, Alacahöyük ve Şapinuva üçgenindeki tarihi güzergâhlar kullanılarak oluşturulan Hitit Yolu Yürüyüş ve Bisiklet Parkurları çalışması, Çorum Valiliği tarafından 2010 yılı Ekim ayında tamamlanmıştır. Hattuşa ve Alacahöyük kalıntılarının olduğu alanları kapsayan Hitit Yolu rotası, tarihi alanlarda bisiklet sürmek isteyen özellikle dağ bisikleti tutkunlarının tercih ettiği bir rotadır. Eski kervan ve göç yollarından geçen, alternatif güzergâhlarla birlikte toplam 385 kilometreye ulaşan rotada, altı farklı dağ bisikleti rotası bulunmaktadır. Bu rotaların toplam uzunluğu ise 406 kilometredir. Zorlu parkurlarla sizi karşılayacak bu rotada karşınıza mitolojik figürler çıkacaktır.

Şekil 29. Evliya Çelebi Bisiklet Rotası

Şekil 30. Hitit Yolu Bisiklet Rotası

4.2.11. Frig Yolu

Ankara, Afyonkarahisar, Eskişehir ve Kütahya illeri arasında kalan Frig Vadilerinde uluslararası standartlarda bisiklet yoludur. Frigya'daki antik yerleşim yerlerini birbirine bağlayan antik yollar Frig Yolu'nun ana temasını oluşturmaktadır. Türkiye'nin en iyi bisiklet rotalarından birisidir. Derin vadilerle şekillenen, bu alan profesyonel bisikletçiler için daha idealdir. Toplam 529.632 hektarlık alanda farklı rotalar oluşturulabilmektedir.

Şekil 31. Frig Yolu Bisiklet Rotası

4.2.12. İstiklal You Bisiklet Rotası

İnebolu ile Kastamonu arasında eski kağrı yolunun kullanıldığı patikalar tarihten izler taşımaktadır. Milli mücadelenin kilometre taşlarından biri olan İstiklal Yolu'nun, yeniden canlandırılarak bir yürüyüş ve bisiklet rotası haline getirilmesi çalışması, Kastamonu Valiliği'nin bir projesi olarak 2007 yılı Nisan ayında gerçekleştirilmiştir. Eski kağrı yolunun hala canlı kalan İnebolu-Küre-Kastamonu arasındaki en güzel bölümü doğaseverlerin hizmetine sunulmuştur.

Toplam 105 kilometrelik güzergâhın 10 kilometresi patika, geri kalanını ise kağnı yolu üzerinde ilerlemektedir.

Şekil 32. İstiklal You Bisiklet Rotası

4.2.13. Kastamonu-Yenice Ormanları Rotası

Sessiz, sakin ve sadece doğayla baş başa kalarak yolları aşmak isteyen bisikletçiler, Yenice Ormanları'nı tercih etmektedirler. Yenice Ormanları'nda gürgen, porsuk, kayın gibi ağaçları arkanızda bırakıp toprak yoldan ilerlenebilmekte, gölet kenarlarında mola verilebilmektedir.. Yenice Ormanları aynı zamanda kamp yapılabilecek bir yerdir. Darıyazısı, Şekermiş, Sorgun Yaylası ve Eğrioğlu Gölet bölgesindeki en iyi kamp yerleridir.

Şekil 33. Kastamonu-Yenice Ormanları Bisiklet Rotası

4.2.14. Gökova Bisiklet Rotası

Ülkemizdeki en güzel organizasyonlardan birisi Gökova Bisiklet Turu, rekabet ve yarışmanın olmadığı bir ortamda, Gökova ve çevresini tanımak, bisiklete binmekten keyif alan insanlarla tanışmak için harika bir fırsattır. Her yıl mayıs ayında yapılan tura Türkiye'nin farklı bölgelerinden gelen yüzlerce kişi katılmaktadır.

Şekil 34. Gökova Bisiklet Rotası

4.2.15. Kapadokya Bisiklet Rotası

Frig Vadisi kadar uçsuz bucaksız bir diğer yer de, Kayseri Erciyes Dağı eteklerini de içine alan Kapadokya bölgesidir. Bölgede yapabileceğiniz tek aktivite balon turu değildir. Kapadokya, özellikle yürüyüş ve bisiklet konusunda eşsiz rotalara sahiptir. Kilometrelerce uzunluktaki rotalarda kentin mistik ruhunu yanınıza alarak peri bacalarının gölgesinde Kızılçukur, Güvercinlik, Paşabağı, Zelve, Devrent, Meskendir, Aşk gibi vadiler arasında bisiklet sürülebilmektedir.

Şekil 35. Kapadokya Bisiklet Rotası

4.2.16. Van Gölü

Bazen düz bazen inişli çıkışlı yollarıyla toplamda 400 kilometreyi aşan bir rotaya sahiptir. Gölün çevresi, günde ortalama 50 kilometrelik sürüşle 1 haftada tamamlanabilmektedir. Rota boyunca Akdamar Adası başta olmak üzere Aygır Gölü, Balık Bendi, Van Kalesi gibi önemli noktalar da görülebilmektedir. İstenirse, Bitlis'in Ahlat ve Adilcevaz ilçeleri, Van'ın Erciş, Muradiye, Merkez, Edremit ve Gevaş ilçeleri de bisikletle ziyaret edilebilmektedir.

Şekil 36. Van Gölü Bisiklet Rotası

5. BİSİKLET DOSTU İŞLETME

5.1. Bisiklet Dostu İşletme Nedir?

Bisiklet Dostu İşletme, bisikletli ulaşımı, bisiklet turizmini ve bisiklet kültürünü destekleyen işletmedir.(BUGEP, 2020) Daha yaşanabilir bir kent için çalışır. Bisiklet Dostu İşletmeler, bisikletli müşterilerine özel indirimler sağlar, kampanyalar düzenler, mağazasında yaptığı fiziksel değişikliklerle bisiklete yer açar, bisikletin ve bisikletçinin güvenliğinin sağlanması için önlem alır, yönetici ve çalışanları bilgilendirilir.

5.2. Bisiklet Dostu Konaklama Tesislerine neden ihtiyaç duyuluyor?

2017 Bisiklet yılı çalışmaları kapsamında, Lüleburgaz Belediyesi "Bisiklet Dostu İşletme" projesi kapsamında bir çalıştay düzenlemiş ve işletmelerin neden bisiklet dostu olmaları gerektiği üzerine aşağıdaki sonuçları belirlemiştir;

a) Uluslararası Bisiklet Yarışçıları, Yüksek İrtifada Kamp Yapmak İstemektedir.

Profesyonel bisiklet sporcuları, olimpiyatlar için puan toplamak amacı ile katıldıkları uluslararası yarışlar öncesinde akciğerlerindeki oksijen depolama kapasitesini arttırmak amacıyla yüksek

irtifada kamp yapma gereksinimi duymaktadırlar. Bütün takım ekip halinde seyahat ederek yüksek irtifada konaklama imkanına ve yol bisikleti için uygun altyapı/yol şartlarına sahip şehirleri tercih etmektedirler. Minimum 15 gün yüksek irtifada konaklama ihtiyacı, İtalya'nın Livigno bölgesi gibi yerleşim yerlerini onlar için oldukça popüler hale getirmektedir.

Livigno, İtalya'nın kuzeyinde, Lombardiya bölgesinde İsviçre sınırında minik bir kasabadır. Kış aylarında sunduğu karla kaplı dağları ile kayak turizmi açısından oldukça tanınan bir yerdir. Livigno, yaz aylarında gelen ziyaretçilerine; bisiklet ve yürüyüş rotaları, SPA ve wellness merkezleri ve süper leziz yemekleriyle doğayla iç içe aktif tatil seçenekleri sunmaktadır. Ancak Milano/Bergamo Orio havalimanı ile Livigno arasındaki mesafe 200 km'dir. Zürih havaalanından da yaklaşık aynı mesafededir. Dolayısı ile, havaalanından sonar trenle Tirano'ya trenle seyahat edilmesi ve daha sonra ücreti karşılığında bisikletinizle Livigno'ya 75 km daha yolculuk yapmanız gerekmektedir. Ayrıca, günlük konaklama bedeli 100-150 \$ aralığındadır.

Kayseri, yol bisikletçilerinin yüksek irtifa kampları için oldukça uygun imkanlar sunmaktadır. Son derece ılıman bir iklimin olduğu yaz/güz aylarında, günlük 30 \$ konaklama bedeli ile oldukça kaliteli asfalt yollarda antrenman yapma olanağına sahip olan turistler, havalimanından yaklaşık 20 km uzaklıktaki Erciyes Yüksek İrtifa Kamp merkezine 20 dakikada ulaşabilmektedirler. Üstelik Türk Hava Yolları firması, bisikletli turistlere ücretsiz bisiklet taşıma imkanı sunmaktadır. Kayseri Büyükşehir Belediyesi'nin, bisikletli turistler için yapabileceği en önemli hizmetlerden birisi, Erciyes Kamp Merkezine bisikleti ile gitmek isteyenlere imkan sağlayacak taşıma altyapısı olacaktır.

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı olarak, Kayseri'deki Erciyes Dağ Bölgesini aynı amaç doğrultusunda geliştirme ve tanıtma amacımız bulunmaktadır. 2017 yılından itibaren, dağ bölgesinin işletcisi Erciyes A.Ş. ve Velo Erciyes ile birlikte çeşitli organizasyonlar düzenlenmekte ve Bisiklet sporcuları buraya çekilmeye çalışılmaktadır. Özellikle yol bisikleti için uygun altyapısı ve yüksek irtifada konaklama imkanı bulunan kentler, bu alternatifi değerlendirmelidirler. (Bakınız; www.cyclingerciyes.com)

b) Bisiklet kullanıcıları seyahat sırasında daha sık durmaktadırlar

Otomobil kullanıcıları bir A noktasında aracına binip, hiç durmadan daha önceden belirlenmiş bir B noktasına ulaşmaya çalışmaktadır. Bu yüzden, bir yaşam alanı üzerine kurulu AVM'lerin aksine restoranlar, kafeler, giyim mağazaları ve butikler gibi, spontane müşterilere bel bağlayan işletmeler, bisikletli insanlara ve yayalara uygun olmayan geniş caddelerde (mesela 3 şeritli otoyolun kenarında) yer aldıkları zaman, çok önemli bir müşteri potansiyalini de kaçırmış olmaktadır.

Yayalarda olduğu gibi, bisikletli insanlar da işletmeleri (vitrinleri) fark edecek kadar yavaş sürüş yapmaktadır. Dolayısı ile bisikleti park edip bir dükkâna girmek oldukça zahmetsiz ücretsiz olmaktadır. Ayrıca, bisikletli müşteri yürüyerek gelen bir müşteriye göre daha fazla eşya taşıyabildiği için daha çok alışveriş yapmaktadır.

Şekil 37. Türkiye’de Alışveriş Yapan Bisikletli bir Turist

c) Bisiklet dostu mekânlarda daha çok para harcanmaktadır

Yabancı bir ülkede ulaşım konusunda ne yapacağını bilemeyenler için araç kiralama şirketlerinin tek seçenek olduğu günler sona ermiştir. Şehirlerdeki bisiklet paylaşım sistemleri (bike sharing) hızla artmaktadır. Çalışmamız kapsamında bunlardan bazılarına ilişkin bilgi verilecektir. Turistler, kredi kartı ile bisiklet kiralayıp şehir merkezini gezebilmekte ve şehirler arası yollar için tren/otobüs kullanabilmektedirler.

New York Ulaştırma Departmanı’nın 2012 yılında yaptığı bir araştırmaya göre, ABD’de bisiklet yolları için yapılan değerlendirmelere göre trafik kazalarındaki yaralanmalarda %48 azalma, mağaza ve dükkânların satışlarında ise %49 artış yaşanmıştır. Söz konusu rapor kaynaklar bölümünde verilmiştir. Otoparkların, ortak kullanım alanlarına dönüştürülmesi ile kurulan pazarlara talep artarken bu alanlarda ayda en az iki defa sosyal etkinlik düzenlenmiştir. Cafelerin önünde otomobiller park etmediğinden dolayı daha fazla masa yerleştirilmiş ve müşteri sayısında artış sağlanmıştır.

Otomobil kullanan bir kişi yoldan geçerken aklına gelen veya gördüğünde beğendiği birşeye ulaşmak için öncelikle uygun bir park yeri aramak, park yeri bulunduğunda ücret ödemek ve ulaşmak istediği ürünün olduğu yere yürümek zorundadır. Çoğunlukla, park yeri bulmak imkânsızdır ve insanlar bu yüzden durmaz ve yola devam ederler (şehir dışına taşınan alışveriş merkezlerinin, spor salonlarının, dinlenme alanlarının, kültür merkezlerinin başlıca nedeni işte bu otomobil bağımlılarına park yeri sağlayabilmektir). Oysaki bisiklet ile önünden geçtiği bir dükkana kişinin girip istediği şeye ulaşması an meselesidir.

Müşterilerine sağladığı imkanlara bisikleti dâhil eden otellerin (bisiklet dostu otel) sayısı giderek artmaktadır. Yukarıda değindiğimiz gibi Dünya’da birçok şehir bisiklet dostu tesisleriyle turist çekmeye çalışmaktadırlar.

Giderek artan sayıda turist, şehre geldiklerinde ulaşım aracı olarak bisikleti tercih etmektedir. Turistik kentler, bisiklet kiralayan yerler bisiklet yollarını ve keyifli gezi rotalarını gösteren haritalar sunmaktadır.

İnsanlar, her gün işe gidip gelirken kullandığı rotada bulunan bir kahvecide, sırf bisiklet park yeri olması ve kahvesini alırken bisikletinin çalınacağı endişesi yaşamadığı için durmak isteyecektir.

Şekil 38. Avrupa’da bir Bisiklet Café

d) Bisikletliler, sevdikleri şeyler için uzaklara gitmeye üşenmemektedir

Yeni duydukları sevimli bir mağazada sunulan ürünleri kontrol etmek ya da yeni bir kafeyi keşfetmek için birinin, şehrin bir ucuna yürümesi ya da otobüsle gitmesi pek olası değilken, bisikletli insanlar bu yolu zevkle gidebilmektedirler. Bisiklet sürmek yürümekten dört kat daha hızlıdır. Çoğu zamanlarda, trafik koşullarına bağlı olarak toplu taşıma araçlarından da hızlıdır. Daha da önemlisi, bisiklet sürmek eğlencelidir. Bu yüzden, günümüzde başka bir semte otuz dakika boyunca sadece yeni açılmış bir vejetaryen restoranındaki sebzeli hamburgeri denemek için bisiklete binmek bir yük değil, insanlar için eğlenceli bir hafta sonu faaliyetidir.

e) Bisikletli ulaşım altyapısı motorlu araç altyapısından daha çok kazanç getirmektedir

Yolun sağ şeridinde araçların park ettiği şerit bisiklet yolu yapıldığında işletmelerin sahipleri sıklıkla, araba park yeri kaybının işlerinin sonu olacağına dair sızlanıyorlar. Aslında, doğru olan bunun tam tersidir. Bisiklet yolları, esnafın satışlarını yükseltmektedir.

2012 ve 2013 yıllarında Bisikletin ekonomiye katkısı ile ilgili detaylı araştırma raporları ABD ve İngiltere tarafından yayımlanmıştır.

ABD’de Ulusal Ulaştırma Araştırma Kurulu tarafından son zamanlarda yapılan bir araştırmada, bisiklet yollarının, bisiklet park yerlerinin ve yaya kaldırımlarının genişliğinin bu alanların kullanım kapasitesini artırarak yerel ekonomi için bir katalizör görevi gördüğü sonucuna varmaktadır.

İşletmenizin bulunduğu yol sadece arabalı insanlara uygunsa, işletmenin müşteri kitlesi sayısal olarak sadece park yeri bulabilen insanlarla sınırlı olacaktır.

Bisiklet altyapısı aynı miktarda alanın daha fazla insan tarafından kullanılmasını sağlamak ve böylelikle potansiyel müşteri kitlesini önemli ölçüde genişletmektedir.

f) Bisikletli müşteriler daha fazla alışveriş yapmaktadır

Almanya’da yapılan bir araştırmada, tüketici harcama biçimleri, üç büyük süpermarkette ve alışveriş merkezinde incelenmiştir. Bisikletli müşterilerin, arabayla gelen müşterilere göre ayda 11’e 7 gibi bir oranla daha çok alışveriş yaptığını belirlenmiştir. Bisikletli insanlar her yolculukta daha fazla anlık harcama gerçekleştirmekte, daha sık mağazaya girmekte ve daha sık alışveriş yapmaktadırlar.

Kaliforniya, İsviçre, San Francisco, Toronto, Yeni Zelanda, New York City ve Portland’da ulaşım türüne göre tüketici harcamaları üzerine yapılan araştırmaların tümü aynı sonuca ulaşmaktadır(Bknz; Kaynaklar) Bisikletli müşteriler daha fazla para harcamaktadırlar.

Bisiklet dostu işletme olmak için gerekli dönüşümü gerçekleştirdiğinizde, sonuçlar şaşırtıcı olacaktır.

İşletmeler, Bisiklet Dostu yaptıktan sonra “<https://bisikletliulasim.com/harita/>” adresinden Bisiklet Dostu İşletmeler Haritasına göz atabilir ve bu haritada yerini alabilir.

5.3. Türkiye’de Bisiklet Dostu Otel Olmak için Sertifikalandırma Yapan Kurumlar

Tüm Dünya’daki yönetimlerin bisiklet turizminin tanıtımı için bütçe ayırmaya başlaması ve yaygınlaşması için yatırım kararları almaya başladığı son bir kaç yıl içerisinde, kamu ve özel sektörün bisiklet turizmine ilgisi de artmaya başlamıştır.Bisiklet dostu işletme olmak için, Türkiye’de işletmelerin başvuruda bulunabileceği kurumlar şu şekildedir:

- 1. Bisikletliler Derneği:** 2008 yılında bir grup bisikletsever tarafından kurulan derneğin merkezi İstanbul’dadır. Deneğin şuana kadar sertifika vermiş olduğu bir çok işletme mevcuttur.
- 2. Bisikletli Ulaşımı Geliştirme Platformu (BUGEP):** Trafikte bisiklet kullanımının yaygınlaştırılması için eğitim verilmesi gibi sosyal sorumluluk projelerinin gerçekleştirilmesi, bisiklet kullanımının yaygınlaştırılması ve teşvik edilmesi, şehir içinde bisikletin bir ulaşım aracı olarak kullanılması gibi birçok amacı olan bir platformdur. Platform üyeliği gönüllülük esasına dayanmaktadır.

BUGEP tarafından “Bisiklet Dostu Otel” sertifikası alabilmek için; İşletme, müşterilerin bisikletlerini güvenli olarak park edecekleri bir alan tahsis etmelidir. İşletme amiri mekanın fiziksel güvenliğinden ve bisikletlerin güvenliğinden sorumlu olmayı kabul ve taahhüt eder. Mal veya hizmet alımlarında bisikletli müşteriler için belirli oranlarda indirim (minimum %10) veya kampanya uygulamayı kabul ve taahhüt eder. İndirim oranlarını ve kampanya bilgilerini paylaşır. Gerekli durumda bisiklet etkinlikleri için hazırlanan broşür, afiş veya benzer görsel çıktıları mağazanın uygun yerinde asılması ve sergilenmesi için destek olur. Ayrıca, aşağıdaki kriterlerde gerekli donanımı sağlamalıdır.

- Güvenli Bisiklet Park Yeri
- Ücretsiz Bisiklet Kilidi Sunulması
- Ücretsiz Su Temini
- Tuvalet/Duş İmkânı
- Ücretsiz Wi-Fi
- Şarj İmkânı
- Bisiklet Temizleme Alanı
- Lastik Tamir Seti ve Bisiklet Pompası
- Ücretsiz Bisiklet Mekanik Yardım
- Kiralık Bisikletler

Başvurular “otuzbeslik.com” web sitesi üzerinden yapılmaktadır. Başvuru formunu dolduran aday işletme BUGEP - Bisikletli Ulaşımı Geliştirme Platformu komisyonları tarafından değerlendirilir. Sertifikayı almayı hak kazanan işletmeye Bisiklet Dostu İşletme Sertifikası ve Sticker'ları teslim edilir. Sertifika 1 yıl süre ile geçerlidir.

3. Avrupa Bisikletçiler Federasyonu (ECF): Bisiklet Dostu İşveren (Cycle Friendly Employer-CFE), Avrupa Birliği Akıllı Enerji projesidir. Bisiklet dostu işverenler için standart oluşturma hedefiyle Avrupa Bisikletçiler Federasyonu (ECF) tarafından başlatılan bir projedir.

Bike2Work kampanyaları yoluyla bisiklet kullanımı konusunda davranış değişikliği sağlayabilme, bisiklet dostu işveren/ kurumları yaygınlaştırma ve bisiklet kullanan çalışanların ihtiyaçlarının karşılanması yönünde kurumların teşvik edilmesi hedeflemektedir.Şuan itibarı ile 11 ülkede yaygınlaşan sertifika projesinin Türkiye Koordinatörlüğü, Enerji Verimliliği ve Çevre Koruma Derneği (ENVERÇEVKO) tarafından yapılmaktadır.İşverenlerin bisiklet dostu çabalarının bir göstergesi olarak da CFE Uluslararası Sertifikası verilmektedir. Sertifikasyon süreci üç aşamadan oluşmaktadır. Bunlar; Bisiklet koordinatörü belirlenmesi, Bisiklet park yeri oluşturulması ve İşletme Öz değerlendirme yapılması olarak sıralanabilir. Değerlendirme kriterlerinin ana başlıkları ve puanlar, işletme özelliklerine göre aşağıdaki tabloda verilmiştir. Daha detaylı bilgiye ENVERÇEVKO Derneğinden ulaşılabilmektedir.

Tablo 4. "Cycle Friendly Employer" Sertifikası Değerlendirme Kriterleri

Eylem alanı (AF)		Max. puan	BRONZ	GÜMÜŞ	ALTIN	AÇIKLAMA
AF1	Bilgi & İletişim & Motivasyon	59	16	20	32	
AF2	Koordinasyon & Organizasyon	28	6	8	16	
AF3	Hizmetler	54	10	15	29	
AF4	Altyapı	54	18	22	30	Özel mülke ve bisiklet park alanına sahip işverenler için geçerlidir.
	1 Bisiklet park yeri					
	2 Kurum binasına erişim	43	16	18	28	Özel binası olmayan fakat kendisine ait veya kiralanmış bisiklet park alanı olan işverenler için geçerlidir.
	3 Soyunma odaları & Duşlar	14	0	2	24	Kendine ait binası ve bisiklet park alanı olmayan işverenler için
AF5	Tamamlayıcı parklanma yönetimi önlemleri	49	7	12	22	Kendilerine ait veya kiralanmış bisiklet park alanı olan işverenler için geçerlidir.
		24	2	5	7	Otopark alanı olmayan işverenler için geçerlidir.
AF6	Müşteri trafiği	28	3	10	15	Müşteri trafiği olan işverenler için
AF7	Ekstra puanlar	5				Kendi bulduğunuz bisiklet dostu önlemler için ekstra puanlar verilir.

Kaynak: Bike2Work – Smart Choice for Commuters (ENVERÇEVKO CFE TURKEY)

İşletme, çevrimiçi olarak öz değerlendirme formunu doldurulmasının ardından ulusal koordinatörlük tarafından saha değerlendirmesini yapacak kişi belirlemektedir. Saha denetiminde, öz değerlendirme formunda işletme tarafından doldurulan bilgilerin doğruluğu kontrol edilerek raporlanır ve ulusal koordinatörlüğe bildirilir.

Saha denetiminin olumlu sonuçlanması durumunda, saha denetim raporundaki puana göre işletme; bronz, gümüş ya da altın seviyesinde 3 yıl geçerliği olan Bisiklet Dostu İşveren sertifikasına sahip olacaktır.

Bu sertifika sistemi doğrudan Bisiklet Turizmini öncelememektedir. Daha ziyade; işyerinde çalışanların görev süresince bisikleti kullanmalarını teşvik etmek ve özendirmek, işyerine ulaşımında bisikleti kullanmalarını sağlamak, çalışanlara bisiklet konusunda bilgilendirme sağlanması, bu konuda işletmeye bir bisiklet koordinatörü atanması, kurum çalışanlarına bisiklet dükkanlarında indirim sağlanması, kuruma ait bisikletler kiralanarak çalışanlara temini, bisiklet kullanıcılarının her türlü duş, çamaşır makinesi ve tamirat ihtiyaçlarının

sağlanması ve güvenli bir park alanı oluşturulması konularında işverenlerin kararlılığını ölçen ve sertifikalandıran bir mekanizmadır. Ancak, sonuç itibari ile bu sertifikayı alan otellerde Bisikletli Turistlerin de her türlü ihtiyacı çözülmüş olacağı için çalışma kapsamına dahil edilmiştir.

4. Kültür ve Turizm Bakanlığı : 25.08.2020 tarih 31224 sayılı Resmi Gazete'de Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yayımlanan "Turizm İşletmesi Belgeli Konaklama Tesislerine Bisiklet Dostu Konaklama Tesis Belgesi Verilmesi Hakkında Tebliğ " gereğince, Türkiye'de faaliyet gösteren konaklama tesislerinin bisiklet dostu olarak sertifikalandırılmalarına ilişkin kriterler ve gerekli şartlar yürürlüğe girmiştir. Böylece ilk defa, sivil toplum kuruluşları tarafından verilen yerel belgelendirme çalışmaları, resmi bir hüviyet kazanmıştır. Bakanlık sertifikalandırması ile ilgili detaylar, bir sonraki başlık altında incelenmiştir.

5.4. Bisiklet Dostu Oteller için Asgari Kriterler

İtalya, İsviçre, Avusturya gibi ülkelerde bisiklet dostu (bike friendly) ve bisiklet oteli (bike hotel) seçenekleri artış eğilimindedir. Oteller bisikletlilerin (sporcu veya değil) ihtiyaç duyabileceği her şeyi düşünüp hazırlamaktadır. Antrenman öncesi bisikletçilere uygun kahvaltı, bisiklet sürüşü sonrası hızlı çamaşır yıkama servisi, masaj, kendi bisikleti ile gelen müşteriler için bisiklet odası (bike room), ufak tefek bakım için aletler, yedek parça satışı ve bisiklet yıkama servisi bu otellerin hizmetleri arasında yer almaktadır.

Önceki başlıkta bahsi geçen kurumların kriterleri, bisikletli turist beklentileri, sektördeki isimlerin tecrübeleri ve yapılan yayınlar incelendiğinde, Bisiklet dostu otel olmak için ihtiyaç duyulan gereksinimler, aşağıdaki gibi beş grup içerisinde sınıflandırılabilmektedir.

a) Bisiklet Dostu Otel – Altyapı Gereksinimleri

İşletmenizin bisiklet dostu otel olması için, otelinizde talepleri karşılamak adına bazı altyapı değişiklikleri yapmanız veya sıfırdan oluşturmanız gerekmektedir. Asgari düzeyde bu hizmetleri;

- Müşterilerinize sunacağınız kiralık bisikletlerin ve müşterilerinizin yanlarında getirdikleri bisikletlerin güvenli bir şekilde korunması için bir bisiklet garajı ve park alanı,
- Basit bakım ve tamiratların yapılabilmesi için bir atölye,
- İç lastik, jant, kilit, sele, pompa vb gibi yedek parça ve tamir kitleri,
- Turistlerin bisiklet temizliği yapabilmeleri için gerekli temizlik ürünleri,
- Misafirlerinizin spor kıyafetlerinin hızla yıkanabilmesi için express yıkama ve kurutma servisi,
- Özel beslenme programı uygulayan sporcular için takviye edici gıdalar,
- Bisiklet kiralama hizmeti ve bisikletli bir turist rehberi
- Mümkünse masaj salonu,
- Mümkünse, yol bisikleti sporcuları için antrenman alanı

şeklinde sıralayabiliriz.

Şekil 39. Bisiklet Dostu Otelde Yıkama Alanı

b) Bisiklet Dostu Otel – İletişim Gereksinimleri

Bisiklet dostu otel olarak dönüşümünüzü tamamladıktan sonra potansiyel müşterilerinize kendinizi, sunduğunuz fark yaratan hizmetlerinizi anlatmanız ve tanıtmanız gerekmektedir. Bu yüzden, otelinizin bulunduğu bölge ile ilgili bilgi sağlanacak altyapı bulunmalıdır. Bu bilgiler genel olarak; Otelin çevresindeki uygun parkurlar, bisiklet yolları, görülmesi gereken yerler, rotadaki yol durumu hakkında bilgi vb. şeklindedir. Bu içerikte; Türkçe, İngilizce ve hitap edeceğiniz hedef kitlenin konuşma diline yönelik broşürler hazırlanmalıdır. Yıllık olarak ulusal/uluslararası bisiklet dergilerinde verilecek reklamlarda, düzenli katılım sağlanacak uluslararası Bisiklet Turizmi Fuarlarında veya yarışlarda bu içeriklerin kullanılması faydalı olacaktır. Ancak günümüzdeki iletişim hızı ve paylaşım kolaylığı düşünüldüğünde, bisikletli turistlerin bütün bu bilgi havuzuna online CBS tabanlı haritalar aracılığı ile ulaşmaları daha doğru ve sonuç odaklı olacaktır.

Bisiklet kullanımı sırasında, rotaların takibi zor olacağı için dijital içeriklerde bisikletli turiste yönelik her türlü restoran, alışveriş mekanı, çarşı, café ve bisikletçi bilgileri; rota üzerindeki tarihi ve kültürel değerlere ait sesli/görsel bilgiler yer almalıdır. Bu sayede, rotaların gezilmesi konusunda yerli/yabancı bisikletli turistler üzerinde istek uyandırılabilir.

c) Bisiklet Dostu Otel – Bisiklet İhtiyacı

Otelinizde yedek/kiralık bisiklet bulundurmada bisiklet dostu otel olabilmeniz mümkün değildir. Müşterilerinize sunabileceğiniz kiralık bisikletlerin seçimini doğru yapmanız gerekmektedir. Çevrenizdeki rotalara uygun bisiklet seçimi önemli bir konudur. Ayrıca, farklı hedef kitlelere yönelik ebat ve vasıfta bisiklet alternatifleri de bulunmalıdır. Bu durum, gelen bisiklet turistinin çeşidine göre ilerleyen yıllarda farklılık gösterebilecektir.

Şekil 40. Bisiklet Dostu bir Otelin Bisiklet Atölyesi

d) Bisiklet Dostu Otel – Bisiklet Turu Paketleri

Bir çok turist, “*all-inclusive*” (her şey dahil) çözümleri tercih etmektedir. Otelinizin sunacağı “bisikletli tatil” veya “bisikletli haftasonu” paketlerinin içerikleri önemlidir. Müşterilerinizin unutulmaz bir tecrübe yaşamaları için farklı aktiviteleri ve hizmetleri kombine edebileceğiniz bisiklet turu paketleri oluşturulmalıdır.

Şekil 41. Livigno’da bir Bisiklet Rotasında Seyahat Eden Turistler

Ayrıca, bisiklet rotalarını zorluk derecelerine ve içerdiği değerlerle birlikte çok iyi bilen bisikletli turist rehberleri ile anlaşma sağlanması gerekmektedir. Aksi halde, yolda farklı/tehlikeli alanlara yönelen turistlerin sağlığı konusunda işletme sorumlu olacaktır. Gruplara önderlik edecek bisikletli rehberlerin yetştirilmesi için acenteler ve işletmeler işbirliği yapmalıdır. Sonuç itibarıyla, bisiklet rotalarının satışının fiiliyata dönüşebilmesi için en önemli husus altyapıdan ziyade rehberlerdir.

e) *Bisiklet Dostu Otel – Tanıtım Gezileri, Etkinlik ve Organizasyonlarda Yer Alma*

Ulusal ve uluslararası tanınmış bisiklet dergi yazarlarının, bisiklet blogları yazarlarının ve bisiklet aktivistlerinin bölgenizde yapılacak bir bisiklet etkinliğine davet edilmesi, bölgenin ve otelin tanıtımının yapılması için oldukça önemlidir. Bisiklet sporu ile ilgili takımların yetkililerini, ülkelerin bisiklet federasyonlarının yetkililerini, yarışçıları ve bisiklet takımlarını otelinizde ücretsiz ağırlayarak, onlara oteliniz, bisiklet rotaları ve bölgeniz hakkında sunum yapabilir ve oluşturduğunuz içeriklerle tanıtımını sağlayabilirsiniz.

Dijital medyanın gücü her geçen gün arttığı artık bilinen bir gerçektir. Bisiklet Turizmi ile ilgili tüm sosyal medya ortamlarına üye olarak ve oluşturduğunuz içeriği aktif kullanarak, potansiyelinizi tanıtmanız da iletişim stratejinizin mutlak bir parçası olmak durumundadır.

5.5. Bisiklet Dostu İşletme Olmak için Yasal Mevzuat ve Gerekli Kriterler

25.08.2020 tarih 31224 sayılı Resmi Gazete’de Kültür Ve Turizm Bakanlığı tarafından yayımlanan “Turizm İşletmesi Belgeli Konaklama Tesislerine Bisiklet Dostu Konaklama Tesisi Belgesi” verilmesine yönelik usul ve esaslar belirlenmiştir.

5.5.1. Bisiklet Dostu Konaklama Tesisi Belgesi Başvurusu

“Turizm İşletmesi” veya “Kısmi Turizm İşletmesi” belgesine sahip konaklama tesisleri, bisiklet dostu konaklama tesisi belgesi talebini; tesisin adı, adresi, tür ve sınıfı ile turizm işletmesi belge numarasının yer aldığı başvuru formu doldurularak e-Devlet sistemi üzerinden Kültür Ve Turizm Bakanlığı’na yapacaklardır. Bakanlık gerek görmesi halinde ilave bilgi/belge talep edebilecektir.

Yapılan inceleme sonucunda talepleri uygun görülen tesisler denetim programına alınarak, uygun bulunmayanlar gerekçesi belirtilerek talepleri reddedilecektir.

5.5.2. Başvurunun Değerlendirilmesi

Bakanlık kontrolörü tarafından, aşağıdaki tablolarda belirtilen bisiklet dostu konaklama tesisleri için değerlendirme kriterleri formu tesis mahallinde uygulanır. Tablo 5’de “Zorunlu Asgari Hizmetler” ve Tablo 6’da “İlave Hizmetler” başlıklar halinde vermiştir. ***Tesisin bisiklet dostu konaklama tesisi belgesine hak kazanması için formda belirtilen zorunlu asgari hizmetlerin tamamının sağlanması ve ilave hizmetler bölümünden de belirlenmiş olan asgari puan barajını aşması gerekmektedir. Zorunlu asgari hizmetleri sağlamayan tesislerde ilave hizmetler ayrıca değerlendirilmemektedir.*** Bu fıkradaki şartları sağladığı tespit edilen tesislere bisiklet dostu konaklama tesisi belgesi düzenlenmektedir.

Belirlenmiş olan nitelikleri sağlayamayan tesislerin talebinin uygun görülmediği belge sahibine bildirilmektedir. Ancak tesisin, daha önceden aldığı bisiklet dostu konaklama tesisi belgesi mevcut ise; belgenin geçerliliğini yitirdiği makam oluruna bağlanarak belge sahibine bildirilir.

Bir yıl içerisinde aynı girişimci adına üst üste yapılan iki değerlendirme formu uygulaması sonucunda talebi uygun görülmeyen tesislere ilişkin üçüncü başvuru, en son değerlendirme sonucunun tebliğ tarihinden itibaren 6 ay geçmiş olması halinde yapılabilmektedir. Bir yılın hesabında ilk değerlendirme tarihi esas alınmaktadır. ***“Bisiklet Dostu Konaklama Tesisi Belgesi” almaya hak kazanmak için, “Zorunlu Asgari Hizmetler” kriterlerini sağlayan tatil***

köyleri, 4 ve 5 yıldızlı otellerin “İlave Hizmetler” bölümünden en az 25 puan almadı, diğer tüm konaklama tesislerinin en az 10 puan alması gerekmektedir.

Tablo 5. Kültür ve Turizm Bakanlığı - Bisiklet Dostu Konaklama Tesis Değerlendirme Kriterleri (Zorunlu Asgari Hizmetler)

SIRA NO	HİZMET TANIMI	VAR/YOK
1	İşletmenin bisiklet dosru politikaya sahip olması ve uygulamaların tesise ait internet sitesinde duyurulması	
2	Bölgesel bisiklet rotaları hakkında bilgi sahibi personel istihdam edilmesi	
3	Varsa bölgesel bisiklet rota haritaları ile bölgedeki kültürel, tarihi ve doğal zenginliklerin yer aldığı rotalar hakkında "kabul" alanında yazılı, görsel veya dijital bilgi sağlanması	
4	Genel mahallerde görünür yerlerde günlük güncel detaylı hava ve yol durumu hakkında sürekli bilgi sağlanması.	
5	Bisikletlerin park edilmesine ve eminyete alınmasına yönelik donanımı bulunan kapalı bisiklet garajı veya üsüt kapalı, yan çeperleri güvenlik altına alınmış bisiklet park alanı bulunması, bisiklet garajı ve park alanının güvenlik kamerası ile izlenmesi	
6	Bisikletlerin yıkanabilmesine uygun donanımı olan, işaretlenip tanımlanmış bir alan bulunması	
7	Müşteri tarafından kullanılacak, bisiklet tamirine yönelik temel bakım/tamir aletlerinin (iç lastik, zincir, pompa, anahtar takımı gibi) bulundurulması.	
8	Hızlı çamaşır yıkama-kurutma hizmeti verilmesi veya müşteri kullanımına yönelik, 24 saat erişim imkanı bulunan, en az birer adet olmak üzere oda sayısının yüzde biri oranında yıkama ve kurutma makinesi bulundurulması	
9	Lokantası veya kahvaltı salonu bulunan tesislerde kahvaltı için bisikletçilere özel menü düzenlenmesi, içerikleri ve besin değeri konusunda bilgilendirme yapılması	
10	Lokantası bulunan tesislerde, talep durumunda hazır paketler halinde karbonhidrat ve prtotein ağırlıklı seçenekleri içeren kumanya sunulması	
11	Bisikletçilere elektrolit ve/veya karbonhidrat içeren içecekler, bisiklet üzerinde tüketilecek enerji jelleri/barları satın alma imkanının sunulması	

Tablo 6. Kültür ve Turizm Bakanlığı - Bisiklet Dostu Konaklama Tesis Değerlendirme Kriterleri (İlave Hizmetler)

SIRA NO	HİZMET TANIMI	AZAMI PUAN
1	Genel Mahaller ve odalarda 24 saat içme suyu hizmeti	1 puan
2	Genel mahallerde 24 saat sıcak-soğuk içecek ve atıştırmalık hizmeti	5 puan
3	Lokantası bulunan tesislerde; açık büfe hizmet verilmesi durumunda bisikletçiler için ayrı bir büfe oluşturulması, alakart hizmet verilmesi durumunda ise menüde yer alan ürünlerin içerikleri ve besin değerileri konusunda bilgilendirme yapılması	5 puan
4	Lokantası bulunan tesislerde bisikletçilerin kendi yemeğini hazırlamasına imkan sağlayacak pişirme donanımı bulunan mutfak alanı	5 puan

5	Bisikletçilere yönelik kıyafet, malzeme, tamir kiti, yedek parça gibi ürünlerin satışı	5 puan
6	Bisiklete bakım ve tamir yapabilme imkanı ve donanımı bulunan bisiklet tamir atölyesi bisiklet tamiri yapabilen personel	5 puan
7	Sürüş güvenliğimalzemeleriyle birlikte bisiklet kiralama hizmeti sunulması (En az beş adet olmak üzere, oda sayısının en az yüzde beşi oranında olması halinde değerlendirilir.)	5 puan
8	Bisiklet kiralama hizmeti kapsamında çocuklar için koltuk veya römork kiralama seçeneklerinin sunulması (her bir tür için ayrı puan verilir)	3 puan / 6 puan
9	Kadın ve farklı yaş gruplarındaki çocuklar için uygun boyutta bisiklet kiralama imkanı	3 puan
10	GPS cihazı kiralama hizmeti sunulması (En az iki adet olmak üzere, oda sayısının en az yüzde biri oranında olması halinde değerlendirilir.)	3 puan
11	Bisiklet garajı veya park alanında elektrikli bisikletler için şarj imkanı	3 puan
12	Tesisin yakınındaki ve varsa bölgedeki bölgedeki bisiklet rotaları üzerindeki bisiklet satış, kiralama ve tamir noktalarını gösteren basılı veya dijital harita	1 puan
13	Toplu taşıma imkanları hakkında bilgilendirme (basılı veya dijital harita, rehber verilmesi)	1 puan
14	Rehberli bisiklet , şehir ve bölge turları hakkında detaylı bilgi verilmesi	1 puan
15	Talep edilmesi halinde rehber temini	1 puan
16	Talep halinde, gruplara tur noktalarına/noktalarından bisiklet ve donanım taşıma hizmeti sunulması (Taşıma aracının tesise ait olması veya uzun süreli kiralananmış olması veya hizmet sözleşmesi ile üçüncü şahıslardan hizmet alınması halinde değerlendirilir.)	10 puan
17	Spor masajı konusunda sertifikalı personel istihdam edilmesi	5 puan
18	Tesis bünyesinde düzenli olarak çocuklara yönelik bisiklet kullanımını teşvik edici ve özendirici programlar düzenlenmesi	3 puan
19	Geniş araziye sahip tesisler bünyesinde personelin işletme içi ulaşımının ve mümkün olduğu ölçüde malzeme taşımalarının bisikletle sağlanması	3 puan
20	Karbon ayak izinin azaltılması amacıyla personelin işletmeye bisikletle gelip gitmesinin teşvik edilmesi ve personel bisiklet park alanının düzenlenmesi	1 puan
21	Tesis bünyesinde kondinasyona yönelik en az üç farklı donanım bulunan ve antrenman imakını sağlayan alan veya salon	5 puan
Toplam maksimum puan		77 puan

5.5.3. Plaket Verilmesi

Bisiklet dostu konaklama tesisi belgesi verilen tesislere Bakanlıkça plaket düzenlenmektedir. Plaketin üzerinde tesisin adı ve bisiklet dostu konaklama tesisi ibaresi ve logosu yer almaktadır.

5.5.4. Belgede Değişiklik Olması Durumu:

Belge sahibinin/işletmecinin veya tesisin tür veya sınıfının değişmesi durumunda bisiklet dostu konaklama tesisi belgesinin, yeni bilgilere göre güncellenmesi gerekmektedir. Tesisin tür veya

sınıfının, daha yüksek puan barajına tabi bir tür veya sınıfa dönüşmesi durumunda form uygulaması yeniden uygulanmaktadır.

Bisiklet dostu konaklama tesisi belgesinin düzenlenmesi ya da geçerliliğini yitirmesi durumunda il kültür ve turizm müdürlüklerine bilgi verilir.

5.5.5. Belgenin İptal Edilmesi Durumu

Bisiklet dostu konaklama tesisi belgeleri, turizm işletmesi veya kısmi turizm işletmesi belgesine bağlı belge niteliğinde olduğundan, bu belgelerin iptali durumunda bisiklet dostu konaklama tesisi belgesi de iptal edilmektedir.

Bakanlıkça gerekli görülmesi durumunda değerlendirme formu uygulaması yinelenenektir. Yapılan form uygulaması sonucunda niteliklerin korunduğunun tespiti halinde belgenin geçerliliği devam eder, aksi takdirde belge iptal edilecektir.

Bakanlık denetim elemanları tarafından yapılan denetimlerde, tesisin belge düzenlenmesine esas zorunlu niteliklerden herhangi birini kaybettiğinin tespiti halinde, ayrıca form uygulaması yapılmaksızın bisiklet dostu konaklama tesisi belgesi iptal edilecektir.

Bisiklet dostu konaklama tesisi belgesinin iptali durumunda, iptal edilen belge ve plaket Bakanlığa iade edilir.

5.6. Bisiklet Dostu Otel Konsepti için Tahmini Maliyet

Konaklama tesislerinin, kendilerini bisiklet dostu bir konseptte dönüştürebilmeleri için çok büyük yatırımlardan ziyade küçük değişiklikler yapmaları gerekmektedir. Bu değişim/dönüşümleri, asgari sabit yatırımlar ve tatil köyleri, 4-5 yıldızlı oteller için ilave hizmet maliyetleri olarak iki sınıfta değerlendirebiliriz. Diğer konaklama tesisleri için gerekli asgari 10 puan şartı, Tablo 6'nın yerine getirilmesi halinde tamamlanmış olacaktır. Çalışma kapsamında, en ekonomik dönüşüm için gerekli maliyetler dikkate alınmıştır.

Tablo 7. Zorunlu Asgari Hizmetler için Yaklaşık Sabit Yatırım Tutarı

SIRA NO	HİZMET TANIMI	Maliyet
1	İşletmenin bisiklet dosru politikaya sahip olması ve uygulamaların tesise ait internet sitesinde duyurulması	1.500 TL
2	Bölgesel bisiklet rota haritaları ile bölgedeki kültürel, tarihi ve doğal zenginliklerin yer aldığı rotalar hazırlanmalı ve hem web sitesinde hem tesis "kbul" alanında yazılı, görsel veya dijital bilgi sağlanması	20.000 TL
3	Genel mahallerde görünür yerlerde günlük güncel detaylı hava ve yol durumu hakkında sürekli bilgi sağlanması (LCD ekran öngörümüştür)	2.000 TL
4	Bisikletlerin park edilmesine ve eminyete alınmasına yönelik donanımı bulunan kapalı bisiklet garajı veya üstü kapalı, yan çeperleri güvenlik altına alınmış bisiklet park alanı bulunması, bisiklet garajı ve park alanı oluşturulması ve otel güvenlik sistemine entegre ilave kamera ile izlenmesi (Panel çitle çevrili, metal bisiklet park yeri ve üzeri sundurma yapılması)	11.000 TL
5	Bisikletlerin yıkanabilmesine uygun donanımı olan, işaretlenip tanımlanmış bir alan bulunması	500 TL

6	Bisiklet sporcularının kıyafetlerini temizlemek için 24 saat erişim imkanı bulunan 2 adet çamaşır yıkama makinesi ve 1 adet kurutma ünitesi temini	7.500 TL
7	Bay-bayan ve farklı yaş gruplarındaki çocuklar için uygun boyutta bisiklet kiralama imkanı (*)	12.000 TL
8	GPS cihazı kiralama hizmeti sunulması (4 adet bisiklet gidon tutuculu navigasyon cihazı öngörülmüştür)	1.000 TL
9	Bölgesel bisiklet rotaları hakkında bilgi sahibi personel istihdam edilmesi (İşletmenin bir çalışanının konu hakkında eğitim alması sağlanacağı öngörülmüştür.)	2.500 TL
10	Lokantası bulunan tesislerde; açık büfe hizmet verilmesi durumunda bisikletçiler için ayrı bir büfe oluşturulması, alakart hizmet verilmesi durumunda ise menüde yer alan ürünlerin içerikleri ve besin değerileri konusunda bilgilendirme yapılması	1.000 TL
TOPLAM		59.000 TL

* Bisiklet kiralama hizmeti, işletmenin kararına bağlı olarak dışardan hizmet alımı yolu ile çözülebilir. Böylece, ilk yıllarda bisiklet kiralama hizmeti için yatırım yapılmasına gerek kalmayacaktır. Bu durumda, toplam yaklaşık sabit yatırım tutarı 47.000 TL olarak hesaplanacaktır.

Tablo 8. Tatil Köyleri, 4-5 Yıldızlı Oteller için İlave Hizmet Maliyetleri

Sıra No	Hizmet Tanımı	Maliyet
1	Genel Mahaller ve odalarda 24 saat içme suyu hizmeti (Mutfak imkanları ile karşılanabilir)	-
2	Müşteri tarafından kullanılacak, bisiklet tamirine yönelik temel bakım/tamir aletlerinin (iç lastik, zincir, pompa, anahtar takımı gibi) bulundurulması.	1.000 TL
3	Spor masajı konusunda sertifikalı personel istihdam edilmesi (Oteldeki masörlerden birisinin konu hakkında eğitiminin sağlanması) (**)	5.000 TL
4	Tesis bünyesinde kondinasyona yönelik en az üç farklı donanım bulunan ve antrenman imkanı sağlayan alan veya salon	15.000 TL
5	Bisiklet garajı veya park alanında elektrikli bisikletler için şarj imkanı	1.000 TL
TOPLAM		22.000 TL

** Otelde bir masör bulunmaması halinde, yeni bir personel istihdam edilmesi veya bu hizmetin kurum dışından temin edilmesi gerekecektir.

5.7. Bisiklet Dostu Otel Konsepti Örnek Uygulamaları

Kalabalıklaşan dünyada karbon salınımındaki artışı ve çevreye verilen zararı azaltmanın en iyi yollarından birisi bisiklet kullanmaktır. Bu doğrultuda, başta Avrupa olmak üzere pek çok noktada şehir içi ulaşımda bisiklet teşvik edilmektedir. Kopenhag'da otomobilden, Amsterdam'da ise yerli halktan bile daha fazla sayıda bisiklet mevcuttur. Türkiye de bu yolda çalışmalar yapan ülkeler arasındadır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 2015 yılında hazırladığı bisiklet yolları yönetmeliğiyle bu konuda aşama da kaydedilmiştir. Mevcut bisiklet yolları iyileştirilirken İstanbul'da Kanlıca'dan Paşabahçe'ye; Antalya'da Konyaaltı'ndan Lara'ya uzanan yeni yollar yapılmaktadır.

Bisiklet bir yandan içinde bulunduğunuz kenti keşfetmeyi daha keyifli hâle getirirken bir yandan da yeşil ve sürdürülebilir bir çevreye katkıda bulunmaktadır. Dünya'de ve Türkiye'deki bazı oteller, çalışmalarının da esasını teşkil eden "bisiklet dostu" işletme olmanın önemini kavrayarak yol almışlardır. Bu örneklerden bazıları burada zikredilecektir.

5.7.1. Uluslararası Örnekler

a) *Hotel Arlbergerdorf / Avusturya, Weissensee*

Şekil 42. Avusturya, Weissensee - Hotel Arlbergerdorf

Eurovelo bisiklet rotaları ağı üzerinden ayrılan bir yokuşla ulaşılan Weissensee gölü 1000 metre rakımlıdır. Gölün kenarında konumlanan Hotel Arlbergerdorf, tam anlamıyla bir bisiklet otelidir. Bisiklet garajı, tamir bakım atölyesi, bisiklet yıkama alanı, sporcular için özel menüsü, bisiklet tur rehber hizmeti, kiralık yol ve dağ bisikletleri, bisiklet rota haritaları ve daha bir çok şey sunulmaktadır. Otel sahibi misafirleri ile özel olarak ilgilenmektedir.

b) *Otel Li Arnoga / İtalya, Valdidentro*

Şekil 43. İtalya, Valdidentro - Otel Li Arnoga

İtalya-İsviçre arasındaki transalp geçişlerinden biri üzerinde bulunan Li Arnoga Oteli'nin resepsiyonunda kayıt yaptırırken kirli kıyafetleriniz için bir poşet verilmektedir ve ertesi sabah uyandığınızda bisiklet kıyafetleriniz, yıkılmış ve kurutulmuş bir şekilde kapınıza teslim edilmektedir. Bisiklet garajı ve atölyesi tüm ihtiyaçlarınızı karşılamaktadır.İtalya'nın kuzeyinde, İsviçre sınırında bulunan Livigno'da, Google'da Bike Hotel olarak aratıp bulabileceğiniz Valdidentro otellerinde, bisiklet kiralama ve rehber hizmetinin olduğunu için, misafirler yanına sadece kıyafet getirerek bisiklet turu yapabilmektedir.Otel odalarında; bisiklet rotaları hakkında bilgiler, haritalar ve otelin sunduğu rehberli tur, transfer gibi hizmetlerin fiyat listesi bulunmaktadır. Dağ bölgesinde bir MTB turu için rehberler size yönlendirmektedir. Ayrıca otelin önündeki ücretsiz şehir bisikletlerini kullanarak, akşam yemeği için geleneksel yemekler sunan bir restorana gidilebilmektedir.

c) Fairmont Pacific Rim Otel / Kanada, Vancouver

Şekil 44. Kanada - Fairmont Pacific Rim Otel

2010 Kış Olimpiyatları'nın hemen öncesinde inşası tamamlanan Fairmont Pacific Rim, Vancouver şehir merkezinde, Kanada'dadır. 48 katlı cam bir yapıda bulunan otelin özenle döşenmiş 367 odası dağ veya liman manzarası sunmaktadır. Fairmont Pacific Rim'in girişinde Vancouver'ın ünlü sanat merkezi Chapel Arts tarafından yapılan, BMW elektrikli bisikletlerinden oluşan enstalasyon yer almaktadır. Bu enstalasyonda yer alan 18 bisiklet müşterilere ücretsiz sunulmaktadır. BMW ile iş birliği içinde çalışan otel, Le Club AccorHotels üyesi sadık müşterilerine özel "bisiklet kâhyası" hizmeti sunmaktadır. Kâhyalar hem bisikletlerin bakımını yapmakta, hem de kullanıcıların kilit, kask, harita ve su gibi ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

5.7.2. Türkiye'den Örnekler

Türkiye'de, Turizm İşletmesi Belgeli Konaklama Tesislerine Bisiklet Dostu Konaklama Tesisleri Belgesi Verilmesine Dair Tebliğ 25.08.2020 tarih ve 31224 sayılı Resmî Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Ancak bu tarihten öncesinde de Bisikletliler Deneği ve BUGEK - Bisikletli Ulaşımı Geliştirme Platformu tarafından işletmelere "Bisiklet Dostu" ünvanı verilmekte idi. Dolayısı ile, Türkiye'de Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın da sertifikalandırmaya başlamasından sonar, Bisiklet Dostu otel sayısı giderek artmaya başlamıştır.

a) Hilton Garden Inn Oteli / İstanbul

Türkiye'nin ilk Bisiklet Derneği sertifikalı bisiklet dostu oteli olan Haliç'teki bu otelin personeli, işlerine bisiklet ile gelmektedirler. Bisiklet turları ve bisiklet bakımı konusunda otelin hizmetleri vardır. 2012 yılından beridir bisiklet dostu otel olarak hizmet etmektedir.

Şekil 45. İstanbul - Hilton Garden Inn Oteli

b) Grand Prestige Hotel & Spa / Antalya, Manavgat

Turizmin gözbebeği Manavgat Titreyengöl'de bulunan, Toros dağları, Titreyengöl ve deniz manzarasına sahip beş yıldızlı Grand Prestige Hotel & Spa, bisiklet dostu otel konseptine uygun olarak altyapısını düzenlemiştir. Otel, bisiklet dostu bir otel olarak müşterilerine kapalı bisiklet garajı, bisiklet montaj, bakım ve onarım odası, bisiklet bakımı için gerekli özel sehpa, özel alet çantası ve anahtarlar ile pompa, yama takımı gibi tüm temel teknik malzeme ile donatılmış bir oda sunmaktadır. Diğer yandan resepsiyonda oluşturulan bilgi bankası ile bisiklet kiralama firmaları, asfalt, doğa veya turistik parkurların haritaları, tur rehberi, teknik servis veren firma adres ve telefonları, yedek parça ve aksesuar mağazaları gibi ihtiyaç duyulacak her konudaki müşteri ile paylaşılmaktadır.

Şekil 46. Antalya - Grand Prestige Hotel

c) Nashira Resort Hotel / Antalya, Manavgat

Antalya'nın Manavgat İlçesi'ndeki Nashira Resort Hotel, Bisikletliler Derneği tarafından 2017 yılında 'Bisiklet Dostu Otel' ilan edilmiştir. Plaja bakan bu her şey dahil lüks otel Manavgat Şelalesi'ne 9 km, Antalya Havaalanı'na ise 70 km mesafededir. Bisiklet bakımı ile ilgili tüm altyapı tesis edilmiştir.

Şekil 47. Antalya, Manavgat - Nashira Resort Hotel

d) Gümüldür Resort Hotel / İzmir

İzmir'in Gümüldür bölgesinde yer alan Gümüldür Resort Hotel'e Türkiye Bisikletliler Derneği tarafından 29 Mayıs 2018 tarihinde "bisiklet dostu otel sertifikası" verilmiştir. Ege Denizi'nde plaj kıyısında hizmet veren bu otelin etrafında, bisikletle ulaşabileceğiniz bir çok rota bulunmaktadır. Adnan Menderes Havaalanı'na 40 km mesafededir.

Şekil 48. İzmir - Gümüldür Resort Hotel

e) Möla Cunda Hotel / Antalya

Ayvalık'ın keyifli adası Cunda'da kapılarını açan Möla Cunda, 21 delüksü ve 9 süiti olan bir butik oteldir. Yel değirmeninden ilham alan, adanın dokusuna uygun mimariye sahip bu otelin inşasında kullanılan ürünlerin tamamı çevre dostudur. 2015 yılında Cunda'nın bisiklet yollarına kavuşmasıyla birlikte Möla Cunda, misafirlerinin kullanabileceği altı tane bisiklet satın almış ve hemen ardından da İtalya'nın ünlü bisiklet portalı bikeitalia.com'un kurucusu Paolo Pinzuti'yi otele davet etmiştir. Pinzuti ve otel ekibinin ortak çalışması sonucunda uzunluklarına, zorluk derecelerine ve temalarına göre sınıflandırılan kapsamlı bir Cunda bisiklet rotaları rehberi ortaya çıkmıştır. Bu rehber otel tarafından misafirlerine sunulmaktadır.

Şekil 49. Antalya - Möla Cunda Hotel

f) Justiniano Deluxe Resort Hotel / Alanya

Alanya Okurcalar'da bulunan Justiniano Deluxe Resort Hotel bisiklet dostu otel sertifikası almamış ancak şuan Türkiye'deki en kapsamlı bisiklet dostu otel kriterlerini bünyesinde barındıran ve en çok bisiklet takımı ve bisiklet turisti ağırlayan tesistir. 2020 yılı kış döneminde 3.000'e yakın bisiklet sporcusu ve bisiklet turisti Justiniano Deluxe Resort hotelde yarış, antrenman kampı ve bisiklet gezileri ile ilgili konaklama yapmıştır.

Bisiklet Dostu Hotel bisiklet turistlerine;

- Antrenman ve Gezi parkur bilgi dosyalarını dijital ortamda, broşür ve lobyde büyük harita şeklinde sunmaktadır.
- Tesiste Bisiklet yıkama ve tamir bakım için özel alanlar oluşturulmuş, bu alanlarda sporcuların kullanımı için alet, altyapı ve hizmetler sağlanmıştır.
- Büfelerde sunulan yiyecek ve içecekler bisiklet sporcularının talep ve ihtiyaçları göz önüne alınarak hazırlanmaktadır.
- Hamam, Sauna ve masaj salonları bisiklet sporcularının ücretsiz kullanabileceği alanlardır.
- Her takıma talep halinde ücretsiz masaj yatağı ve masaj odası temin edilmektedir.
- Her takıma güvenli ve yeterli alanı bulunan bisiklet odaları verilmektedir.
- Bisiklet takımlarının antrenmanlarda kullanımı için araçlarının üzerine bisiklet taşıyıcı portbagajlar temin edilmektedir.
- Takımlar antrenmana çıkarken otelden diledikleri kadar 0,5 litrelik su alabilmektedir.
- Bisiklet sporcularının en önemli ihtiyaçlarından birisi olan çamaşır yıkama hizmeti günlük ve ücretsiz olarak verilmektedir.
- Bisiklet turistlerinin ihtiyacı olabilecek forma, tayt, çorap, pompa, matara, iç lastik, yama takımı vs gibi malzemelere misafirler otel içerisinde ücret karşılığı temin edebilmektedirler.

Şekil 50. Alanya - Justiniano Deluxe Resort Hotel

g) Korel Thermal Resort Clinic & Spa / Afyon

Korel Thermal Resort Clinic & Spa, bisikletli ulaşımı ve bisiklet kültürünü son derece önemsemektedir. Otel bisikletli müşterilerine; Bisikletli müşteri indirimi, özel beslenme menüleri, bisiklet parkur temini, güvenliklerinin sağlanması gibi koularda yardımcı olmaktadır.

Kültür ve Turizm Bakanlığının sürdürülebilir turizm kapsamında bisiklet turizminin teşvik edilmesi konusunda Korel Thermal Resort Clinic & Spa olarak, bisiklet dostu işletme (Bike Friendly)lerin taşıması gereken aşağıdaki hususlarda hizmet vermektedir.

- Bisikletlerin park edilmesine ve emniyet alınmasına yönelik donanımı bulunan ve güvenlik kamerası ile izlenen park alanı
- Bisikletlerin yıkanabilmesi için uygun yıkama makinası ve yıkama alanı
- Özel kahvaltı menüsü
- Hazır kumanya seçenekleri
- Enerji içecekleri, jeller ve enerji barları satın alma imkanı
- Bisiklete bakım ve tamir yapabilme imkanı bulunan tamir atölyesi ve yetkili personel imkanı
- Ücretsiz bisiklet kiralama hizmeti
- Park alanında elektrikli bisikletler için sarj imkanı

Şekil 51. Afyon - Korel Thermal Resort Clinic & Spa

h) Belek Beach Resort Otel / Antalya

Belek Beach Resort Otel 15 Mart 2005 tarihinde hizmet vermeye başlamıştır. Antalya şehir merkezine 45 km, Antalya Hava Limanına 35 km uzaklıkta bulunmaktadır. 2021 yılından itibaren Bisiklet dostu otel olarak hizmet vermeye hazırlanan otel, bisikletli turistlere aşağıdaki hizmetleri sağlayacağını vadetmektedir.

- Onarım ve tamiratlar için atölye ve teknik asistan,
- Bisiklet yıkama alanı,
- Bisiklet kıyafetleri için çamaşırhane hizmeti,
- Bisiklet garajında elektrikli bisikletler için şarj imkanı,
- Spor masajı konusunda setifikalı therapist,
- Bisikletçilere yönelik kıyafet, malzeme, tamir kiti, yedek parça gibi ürünlerin satışı,
- Enerji içecekleri ve enerji barları satın alma imkanı,
- Özel kahvaltı menüsü,
- Hazır kumanya seçenekleri.

Şekil 52. Antalya - Belek Beach Resort Otel

6. BİSİKLET TURİZMİNE DESTEK İÇİN KENTSEL UYGULAMALAR

6.1. Bisiklet Yolları ve Şehir Bisikletleri

Yapılan araştırmalara göre; Küresel Gayrisafi Hasılanın %2 ila 5'i trafikten kaynaklanan (yakıt tüketimi-zaman kaybı vb.) yoğunluktan kaybolmaktadır. Ayrıca, TÜİK verilerine göre ülkemizde trafiğe kayıtlı araç sayısı 2002'den bu yana %165 artarak 23 milyonu aşmıştır. Bu durum şehirlerde trafik yoğunluğu ile birlikte hava kirliliğine de davetiye çıkarmaktadır. Yaşanan sorunları önlemek için, özellikle Büyükşehirlerde birçok önlemler alınmaktadır. Bu önlemlerden birisi de Ulaşım Master Planlarıdır. Türkiye'de ulaşımın daha verimli, sürdürülebilir ve çevre dostu olmasını hedefleyen iller, artık Bisikletli ulaşımı gündemlerine almaktadırlar.

Ülkemizde bisiklet yolu ve bisiklet park yerlerine dair standartlar bulunmakla birlikte, bisikletin ulaşım aracı olarak kullanıldığı alanlara ilişkin ilk mevzuat düzenlemesi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 03.11.2015 tarihli Resmi Gazete ile yürürlüğe konulan "Şehir İçi

Yollarda Bisiklet Yolları, Bisiklet İstasyonları ve Bisiklet Park Yerleri Tasarımına ve Yapımına Dair Yönetmelik” tir.

Bununla birlikte 29.11.2018 tarihli ve 7153 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi ile 3194 sayılı İmar Kanununa eklenen ek 6 ncı madde uyarınca, 01.06.2019 tarihinden itibaren imar uygulaması görmemiş alanlar için hazırlanıp onaylanacak yeni imar planlarında, Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun şekilde ve plan bütününde ulaşım amaçlı bisiklet yolları ve bisiklet park istasyonları bulunması zorunlu hale gelmiştir.

Tüm bu yasal düzenlemelerin hayata geçmesi ve Cumhurbaşkanlığı Birinci 100 Günlük Eylem Planı ile “Daha yeşil ve yaşanabilir şehirler hedefi kapsamında 6.000 km bisiklet ve yeşil yürüyüş yolu, 60 km çevre dostu sokak ve 60.000 m² gürültü bariyeri yapılması” eyleminin hayata geçirilmesi çalışmaları ile birlikte, bisiklet yolu yapım sorumluluğuna sahip yerel yönetimlerce bisiklet yolu yapımına hız verilmiştir.

Bu süreç içerisinde mevcut Yönetmelik’te revizyon ihtiyacı doğmuş olup, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nca ilgili birimlerin, kamu kurum ve kuruluşların, üniversitelerin ve STK’ların görüşleri de alınarak yeni Yönetmelik çalışmaları tamamlanmıştır. “Bisiklet Yolları Yönetmeliği” 12.12.2019 tarih ve 30976 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ülkemizde de Konya, Eskişehir, Antalya, Sakarya, Kayseri, İzmir, İstanbul gibi kentlerimizde bisiklet yolu çalışmaları bulunmaktadır. Bisiklet master planı onaylanan ilk şehir Konya’dır. İllere göre bisiklet yolu uzunlukları aşağıdaki tabloda mevcuttur.

Tablo 9.İllere Göre Bisiklet Yolu Uzunlukları

Büyükşehir	Bisiklet Yolu (km)
Konya	550
Bursa	260
İstanbul	189
Kayseri	170
Hatay	132
İzmir	67
Antalya	56
Eskişehir	47
Kocaeli	46
Muğla	44

Kaynak: Türkiye Belediyeler Birliği, 2020
(hareketlilik.tbb.gov.tr/bisiklet-yollari/)

Ayrıca, bisikletli ulaşım altyapısına sahip iller haritası aşağıdaki gibidir. Birçok il Belediyesi’nin yeni bisiklet yolları ve rotaları oluşturmak için çalışmalarını devam ettirdiği bilinmektedir. Çalışmamızın kapsamı, işletmelerin bisiklet dostu sertifikası almaları yönünde olduğu için ayrıntılara yer verilmemiştir. Diğer taraftan, “Türkiye’deki Bisiklet Rotaları” bölümünde detaylarını verdiğimiz şehir bisiklet altyapıları da hızla artmaktadır. Genellikle Büyükşehir Belediyeleri tarafından sağlanan ve kiralanabilir şehir bisikletleri ve istasyonlarından oluşan ulaşım altyapısına sahip iller aşağıdaki haritada gösterilmiştir.

Şekil 53. Bisikletli Ulaşım Altyapısına Sahip İller Haritası

Kaynak: WRI Türkiye, Bisikletli Ulaşım Çalıştayı, (25.10.2018)

Sağlıklı Kentler Birliği üyesi olan bazı belediyelerde bisiklet yolları yapımına önem verilmekte ve bisikletin ulaşım aracı olarak kullanımı teşvik edilmektedir. Ancak bisiklet kullanımının ve bisiklet yollarının yaygın olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu alandaki ciddi altyapı eksiklikleri ve çoğunlukla bisikletin bir ulaşım aracı olarak görülmemesi bisiklet kültürünün oluşmasında engel teşkil etmektedir. Arazisi bisiklet yolu yapımına uygun bölgelerde bisiklet yolları planlanarak, bisikletin ulaşımındaki payının artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmelidir. Çünkü, bisikletli turistlerin ulaşımında ve hizmet sektöründe en rahat edebildikleri şehirler, bisikletli ulaşım kültürü en fazla gelişmiş şehirler olacaktır.

Bisiklet kullanımını özendirici bir başka çalışma da, T.C. Sağlık Bakanlığı "Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı"dır. Söz konusu program, 29.09.2010 tarih ve 27714 sayılı Resmi Gazetede Başbakanlık Genelgesi olarak yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve uygulanmaktadır. Fiziksel Aktivitenin Teşviki Projesi kapsamında; 2025 yılına kadar fiziksel olarak inaktif nüfus sıklığını %10 azaltmak için 3 yıl içerisinde bisiklet kullanımını hedef gruplarda %5 artırmak amacıyla MEB'e bağlı okullar, üniversiteler, kriterlere uygun bisiklet yolu yapan belediyeler, resmi kurumlar ve sivil toplum kuruluşlarına bisiklet desteği sağlanmaktadır. 2015-2018 yılları arasında okullar, üniversitelere, belediyeler, kamu kurumları ve STK'lara (Şehir Gazi dernekleri, bisiklet sporu ile ilgilenen dernekler vb.) 330.000 adet bisiklet dağıtımı yapılmıştır. (Sağlık Bakanlığı 2018 Faaliyet Raporu)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 2020 yılında yayımlanan "Bisiklet Yolları Kılavuzu"na göre; "güvenli bisiklet yollarının mevcut koşullarını ve bisikletlilerin beklentilerini daha iyi anlamak, güzergâhlarda yaşanan sorunları tespit etmek ve yeni güzergâh önerilerine ışık tutmak amacıyla bazı önemli kriterlerin bilinmesi gerekmektedir;

- Demografik yapı
- Bisiklet kullanım alışkanlıkları
- Bisiklet kullanım amacı
- Bisiklet kullanımında olası güzergâhlar

- Trafikte yaşanan sorunlar ve güvenlik
- Bisiklet alanları ve bisiklet park sistemleri
- Gelecekte bisiklet yolu talebi oluşacak bölgeler
- Altyapı eksiklikleri
- Toplu taşıma sistemi ile entegre edilmesi
- Mevcuttaki bisiklet yollarının sürekliliği
- Paydaş ve kullanıcıların fikir ve önerileri

Bisiklet yolu ihtiyacının belirlenmesi çalışmaları için yerel yönetim kontrolünde bisiklet komitesi kurulabilir. Bu komite teknik elemanları, STK üyelerini, akademisyenleri ve bisiklet kullanıcılarını kapsayacak şekilde oluşturulabilir.

Kurulan komisyon yüz yüze ve/veya online anketlerden, gözleme dayalı sayım ve/veya elektronik sayımdan faydalanarak katılımcıların mevcut bisiklet kullanım alışkanlıkları ve önerileri doğrultusunda planlanacak bisiklet yol ağı hakkında fikir sahibi olur.

6.2. Bisikletli Ulaşımın Toplu Taşımaya Entegrasyonu

Ulaşım aracı olarak bisikletin diğer ulaşım sistemlerine entegrasyonunun sağlanması için belirlenen bisiklet yolu güzergâhlarının mevcut ulaşım sistemleri hatları ile kesişen hatlar olarak tasarlanması gerekmektedir.

Bisiklet park yerleri ve istasyonları, bisikletlerin nereye park edildiğini organize etmeye yardımcı etmektedir. Çitler, ağaçlar, işaretler vb. yardımı ile bisikletlerin dağınıklığını azaltmaktadır. Bisiklet park yerleri genellikle tren istasyonlarında, park ve bisiklet yollarında, otobüs terminallerinde, yerel otobüs duraklarında ve diğer transit dağıtım merkezlerinde tesis edilebilmektedir.

6.2.1. Bisikletle Yaya Trafiğinin Entegrasyonu

Bu çeşit transfer sistemleri; bisikletlilerin toplu ulaşım noktasına gelerek bisikletini park alanına park etmesinden sonra seyahat için toplu taşıma araçlarının kullanılması şeklindedir.

Şekil 54. Avrupa’da Bisiklet Park İstasyonları

Gelişmiş toplu ulaşım sistemlerine sahip olan şehirlerde en fazla kullanılan ve bisiklet kullanarak ulaşımını sağlayan toplumlarda kaçınılmaz olarak uygulanması gereken bir ulaşım transfer sistemidir.

Yerel yönetimlerin kullandığı bu tip sistemlerde bisiklet yol ağını toplu ulaşım sistemlerine kadar götüren bir bisiklet yolu güzergâhını belirlemesi, buradaki istasyonlarda veya duraklarda gerekli ve yeterli park yerini de ayırması gerekmektedir.

Ayrıca yerel yönetimlerin uygulayacakları bisiklet kiralama sistemlerini de toplu taşıma sistemine entegre şekilde tasarlamaları bisiklet sahibi olmayan kullanıcılar için teşvik edici olacaktır.

6.2.2. Bisikletle Toplu Ulaşımın Entegrasyonu

Bisikletle git ve bisikletle toplu ulaşım bin transfer sistemleri, bisikletlilerin toplu ulaşım noktasına gelerek bisikletini toplu taşıma aracında belirlenen yere sabitleyerek seyahat için toplu taşıma araçlarının kullanılması şeklindedir.

a) Bisiklet ile Otobüs Entegrasyonu

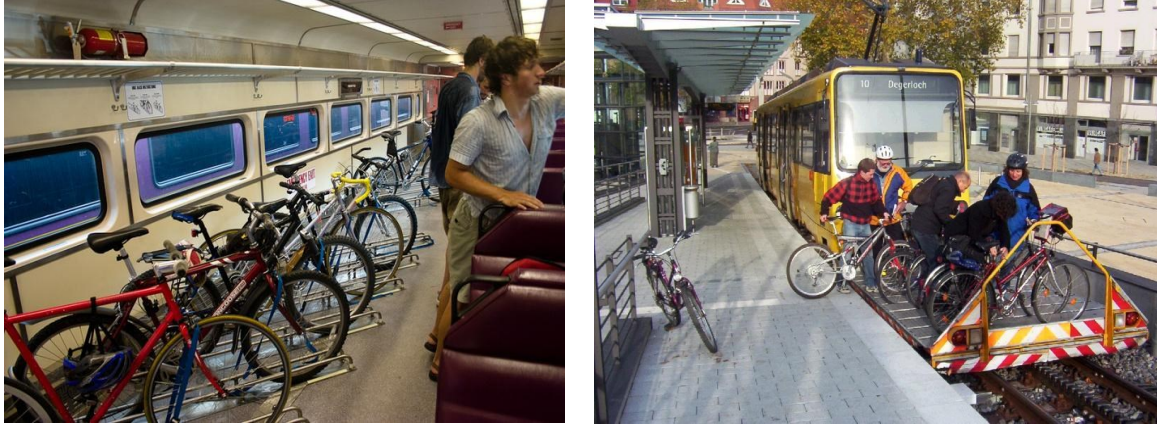
Genellikle güvenlik sebebiyle otobüslerin önüne takılan bu raf sistemleri, otobüs arka kısmında da bulunabilir. Raf sistemleri sayesinde, ulaşım entegrasyonu sağlanmakta ve 3-4 bisiklet alabilen bu raflar ile sınırlı sayıda bir taşıma gerçekleştirilmektedir. Rafların belirli periyotlarda bakımların ve onarımlarının yapılması gerekmektedir. Teknolojik gelişme ile birlikte mobil uygulamalar aracılığıyla, gelen otobüste kaç bisiklet için yer olduğu bilgisini kullanıcılara sunulmaktadır. Ayrıca hazırlanacak raf sistemi kullanım kılavuzu ile bisiklet kullanıcıları bilgilendirilebilir. Türkiye’de İstanbul başta olmak üzere bazı illerde bu uygulamaya başlandığı bilinmektedir.

Şekil 55. Bisikletin Otobüs ile Entegrasyonu

b) Bisiklet ile Raylı Sistem Entegrasyonu

Raylı ulaşım sistemlerine bisiklet entegrasyonu için çeşitli uygulamalar bulunmaktadır. Örneğin tren gibi ağır raylı sistemlerde bisikletlerin taşınması için taşıma vagonlarına yer verilmektedir.

Şekil 56. Bisikletin Raylı Sistemler ile Entegrasyonu

Ancak, metro ve tramvay gibi hafif raylı sistemlerde bisikletlerin daha az yer kaplayacağı dikey ve yatay yerleştirme yöntemleri kullanılmaktadır. Ayrıca mobil uygulamalar aracılığıyla, trenlerde kaç bisiklet yeri kaldığı bilgisi kullanıcılara sunulmaktadır. Hazırlanacak taşıma aparatı kullanım kılavuzu ile bisiklet kullanıcıları bilgilendirilebilir. Metro ve aktarma istasyonlarında ki asansörlere bisiklet ile binış sağlanabilir. Ülkemiz’de ise, Konya’da sırf bisikekletlilere hizmet eden tramvaylar hizmet vermektedir.

c) Bisikletin Diğer Toplu Taşıma Sistemleri ile Entegrasyonu

Feribot, minibüs ve otomobil gibi araçlara da bisikletin taşınmasını sağlayacak aparatlar yerleştirilerek bisikletin ulaşım entegrasyonu ve transferi sağlanmakta olup, toplu ulaşım araçlarının hacim ve kapasitesine göre bisiklet en uygun şekilde entegre edilmektedir.

Taksi duraklarında belirli sayıda bisiklet taşıma aparatı bulundurulması ve talep eden müşterilerine bisiklet taşıma aparatlı taksi hizmeti sunması da ulaşım entegrasyonu çeşitlendirmektedir.

6.3. Rotaların Tek Merkezde Toplanması ve Satışı

Bisiklet dostu otel olarak dönüşümünüzü tamamladıktan sonra potansiyel müşterilerinize kendinizi, sunduğunuz fark yaratan hizmetlerinizi anlatmanız ve tanıtmanız gerekmektedir. Bu yüzden, otelinizin bulunduğu bölge ile ilgili bilgi sağlanacak altyapı bulunmalıdır. Bu bilgiler genel olarak; Otelin çevresindeki uygun parkurlar, bisiklet yolları, görülmesi gereken yerler, rotadaki yol durumu hakkında bilgi vb. şeklindedir. Bu içerikte; Türkçe, İngilizce ve hitap edeceğiniz hedef kitlenin konuşma diline yönelik broşürler hazırlanmalıdır. Yıllık olarak ulusal/uluslararası bisiklet dergilerinde verilecek reklamlarda, düzenli katılım sağlanacak uluslararası Bisiklet Turizmi

Fuarlarında veya yarışlarda bu içeriklerin kullanılması faydalı olacaktır. Ancak günümüzdeki iletişim hızı ve paylaşım kolaylığı düşünüldüğünde, bisikletli turistlerin bütün bu bilgi havuzuna online CBS tabanlı haritalar aracılığı ile ulaşmaları daha doğru ve sonuç odaklı olacaktır.

Bisiklet kullanımı sırasında, rotaların takibi zor olacağı için dijital içeriklerde bisikletli turiste yönelik her türlü restoran, alışveriş mekanı, çarşı, café ve bisikletçi bilgileri; rota üzerindeki tarihi ve kültürel değerlere ait sesli/görsel bilgiler yer almalıdır. Bu sayede, rotaların gezilmesi konusunda yerli/yabancı bisikletli turistler üzerinde istek uyandırılabilir.

Bisiklet Rotaları hakkında, bulunduğunuz ilde işletmenizin münferit gayretleri ile ilerleme sağlamak oldukça zor olacaktır. Bunun yerine, ildeki yerel yönetimler ile görüşülerek;

- Tüm bisiklet rotalarının üzerinde gerekli hizmetlerin (cafe, tuvalet, ...v.s.) sağlanması,
- Teknik bakım ve tamir konusunda küçük konteynır atölyelerin kurulumu,
- Tüm bisiklet rotalarının tek web portalında toplanması ve bu portalın rotalarda profesyonel bir rehber eşliğinde ücretli tur satışına imkan verecek şekilde düzenlenmesi,
- Tüm toplu taşıma araçlarına bisikletin entegre edilmesi,
- Belediyeler ve Valilikler tarafından, illerdeki Kalkınma Ajanslarına başvurarak, ilde tek merkezden yürütülecek bisiklet dostu projeler için teknik destek ve güdümlü proje desteği alma

konularında destek talep edilmelidir.

TC Kültür ve Turizm Bakanlığı GOTURKEY web sitesi ile ülkemizdeki bisiklet rotalarını tek merkezde toplama çalışmasına esasında başlamıştır. Ancak daha önce de değindiğimiz gibi Dünya’da temelde iki farklı bisiklet turisti var. Birincisi, antrenman ve performans amaçlı bisikletçiler; diğeri gezmek, tarih, kültür, gastronomi, ekoloji, tabiat güzellikleri, yaban hayatı görmek için tatile çıkan bisiklet turistleridir. Bunların da ilgilendikleri parkurlar birbirlerinden tamamen farklı rotalardır. Bu ayrımı nazar-ı dikkate alarak parkur çalışmalarının tamamının dijital ve baskılı haritalarını çalışmak ve sosyal medya vasıtası ile yoğun bir şekilde Bakanlık tarafından tanıtımı yapılması gerekmektedir.

Ülkemizdeki rotaları mevsimleri dikkate alarak takvimlendirmek ve birbirine bağlamak daha doğru olacaktır. Kasım – Nisan arası dönemde Akdeniz , Nisan – Haziran arası dönemde Ege, İç Anadolu ve Güney Doğu Anadolu, Haziran – Eylül arası dönemde de Batı ve Doğu Karadeniz, Doğu Anadolu olarak takvimlendirmek uygun olacaktır.

6.4. Veledrom

Veledrom, pist bisikleti yarışlarının yapıldığı spor tesisidir. Oval biçimde, dış kenarı yüksek olacak biçimde içe doğru (12-55 derece) eğimli yapıdadır. Köşeleri hızla dönen yarışçılar bu eğim sayesinde savrulmaktan kurtulurlar.

Olimpik bisiklet branşlarından biri olan pist bisikletinde değişik mesafe ve tarzlarda yarışlar gerçekleştirilebilmektedir. Bunlardan en önemlileri bireysel sprint, takım takip, omnium, keiring, puanlı 20 km ve 1 saat yarışı sayılabilir. Dünyada ahşap ve beton olmak üzere iki çeşit veledrom türü bulunmaktadır. Olimpiyat standardında pistin iç çapı 250 metredir. Kapalı pistler genellikle

ahşap yüzeylidir. (Bisiklopedi, 2020) Veledromlarda pist bisikletleri ile koşulur. Bu bisikletlerin vites ve fren düzenekleri yoktur. Pedalları tekerlekleri ile birlikte sürekli dönerler.

Türkiye'de ilk veledrom 1949 yılında Konya'da yapılmıştır. İkincisi Balıkesir'e 1967 yılında yapılmış ve o tarihten bu tarafa da bir veledrom inşası yapılmamıştır. Ancak teknik imkansızlıklar ve uluslararası standartların değişmesi nedeniyle, 517 m ve 500 m uzunluğundaki bu veledromlar 70'li yıllarda güncelliğini yitirmiştir.

Şekil 57. Veledrom Örneği

Türkiye Bisiklet Federasyonu Başkanlığı tarafından 2021 yılında yapılan açıklamalara göre, 250 m uzunluğunda ve 2600 kişi kapasiteli Türkiye'nin ilk olimpik veledromu Konya'da yapılacaktır. Bisiklet sporunda üst düzey bir antrenman ve eğitim alanı konumuna gelmesi planlanan kapalı veledromun, 45,5 derece meyilli ve 8,5 metre genişliğinde olacağı bilinmektedir.

Şekil 58. Konya'ya Yapılacak Veledrom Projesi

Bunun yanı sıra, 2020 yılında yapılan açıklamalara göre, Mardin Artuklu Üniversitesi merkez kampüsünde, 425 metrelik asfalt pist ve 400 metrelik bisiklet yarışları için yapılacak pistten oluşacak 1000 kişilik açık veledromun inşası da devam etmektedir.

Türkiye Bisiklet Federasyonu, veledrom yarışlarının bisiklet sporunu sevdirmesinde ve yaygınlaştırılmasında son derece işlevsel olduğunu belirtmiştir. Kapalı alanlarda sporcuların tüm yarış sürecindeki aktivitelerini görmek izleyenler açısından da önemlidir. Ancak bu işlecinin yanı sıra, Türkiye’de veledromların büyük şehirlerde artması, profesyonel yol bisikleti sporcularının ve veledrom sporcularının da turist olarak ülkemizi tercih etmeleri anlamına gelecektir. Dolayısı ile, bisiklet turizmi ile diğer saydığımız unsurlarını tamamlayan bisiklet dostu şehirlerin, veledrom sayesinde bir üst lige çıkma olanakları bulunmaktadır.

7. KAYNAKLAR

- Almanya’daki Münster Kenti Bisiklet Altyapısı; <https://www.stadt-muenster.de/english/transport/bicycles.html>
- Arancibia, D., Economic Impacts of Bike Lanes, Toronto Cycling Society, Erişim: <https://www.transalt.org/>
- Bisiklet Dostu Oteller, Erişim: <https://gocyclingturkiye.com/bicycle-friendly-accomodation-facilities>
- Bisiklet Rotaları, Erişim: <http://www.bisikletrotalari.com>
- Bisikletli Ulaşımı Geliştirme Platformu, Erişim: <http://www.bugep.org/>
- Bisiklopedi, Veledrom Nedir, Erişim: <https://bisiklopedi.com/madde/veledrom>
- BİSİM – İzmir Büyükşehir Belediyesi Bisim Akıllı Bisiklet Kiralama Sistemi, Erişim: <https://www.bisim.com.tr>
- BUGEPE – Bisikletli Ulaşımı Geliştirme Platformu Bisiklet Dostu Mekan Kriterleri, Erişim: <https://www.otuzbeslik.com/yazilar/bisiklet-dostu-isletme-olmak-ister-misin>
- Clifton, Kelly J., Consumer Behavior And Travel Mode Choices, Erişim: http://kellyjclifton.com/Research/EconImpactsofBicycling/OTRECRReport-ConsBehavTravelChoices_Nov2012.pdf
- Cycle Tourism Information Sheet, Sustrans, 1999, Erişim: <http://funding4sport.co.uk/downloads/cycle-tourism.pdf>
- Dereli. A., ‘Bisiklet Master Planları’, Erişim: <https://www.bisiklet.li/turkiye-cevre-ajansi-ile-birlikte-bisiklet-master-planlari-geliyor.html>
- Economic benefits of cycling in EU Report, European Cyclists’ Federation, Erişim: <https://ecf.com/groups/economic-benefits-cycling-eu-27>
- ENVERÇEVKO; Bike2Work – CFE Proje Rehber Kitapçığı
- European Cyclists’ Federation Annual Report, 2018, Erişim: <https://ecf.com/resources/reports>
- Eurovelo Bisiklet Rotaları, Erişim: <https://en.eurovelo.com/>
- http://www.torontocycling.org/uploads/1/3/1/3/13138411/cycling_economies_eglinton_final.pdf
- İSBİKE - Akıllı Bisiklet Kiralama Sistemi, Erişim: <https://bisiklet.ibb.istanbul/?s=bisiklet>
- “İstanbul Eurovelo Ağına Dahil Olmak için Çalışmalara Başladı” haberi, Erişim: <https://www.cyclistmag.com.tr/2020/07/22/istanbul-euroveloya-dahil-olmak-icin-calismalara-basladi>
- “İzmir Eurovelo Ağına Dahil Oldu” haberi, Erişim: <https://www.cyclistmag.com.tr/2019/11/26/izmir-eurovelo-agina-dahil-edildi/>

- KAYA, A.,- Bisiklet Dostu İşveren Projesi Sunumu (Cycle Friendly Employer-CFE Project)
- KAYBİS – Kayseri Bisikletli Ulaşım Noktaları, Erişim:<https://www.kayseriulasim.com/bisiklet-noktalari>
- Kayseri Bisiklet Rotaları Broşürü, Erciyes A.Ş., Erişim:<https://kayseri.ktb.gov.tr/Eklenti/53072,bisiklet-rotalaripdf.pdf>
- Konya'ya Veledrom Yapılacak Haberi, Erişim: <https://www.cyclistmag.com.tr/2021/02/09/veledrom-alti-ay-icinde-tamamlanacak/>
- Kültür Rotaları Derneği, Erişim: <https://cultureroutesinturkey.com/tr/>
- Lüleburgaz Belediyesi Bisiklet Çalıştayı, Erişim: <https://luleburgaz.bel.tr/bisiklet-dostu-isletme-olmak-ister-misiniz/>
- Marmaris Bisiklet Rotaları, Erişim: marmarisbisikletrotalari.com
- Newson C. ve Sloman L., The Value of the Cycling Sector to the British Economy: A Scoping Study, Erişim: <http://s27245.pcdn.co/wp-content/uploads/2018/06/The-Value-of-the-Cycling-Sector-to-the-British-Economy-FINAL2.pdf>
- Pinzuti, P., Makaleler, 2020, Erişim: <https://www.bisikletizm.com>
- The Eu Cycling Economy, Arguments for an integrated EU cycling policy, European Cyclists' Federation, Erişim: <http://d3n8a8pro7vhmx.cloudfront.net/americanbikes/pages/211/attachments/original/1351785187/2012-10-measuring-the-street.pdf?1351785187>
- Turizm İşletmesi Belgeli Konaklama Tesislerine Bisiklet Dostu Konaklama Tesis Belgesi Verilmesi Hakkında Tebliğ
- Türkiye Belediyeler Birliği Bisiklet Yolları Bilgileri, Erişim: <http://hareketlilik.tbb.gov.tr/bisiklet-yollari/>
- Türkiye Bisiklet Federasyonu Etkinlik Listesi, Erişim: <https://bisiklet.gov.tr/EtkinlikListesi/>
- Utrecht Bisiklet Rotaları; <https://www.visit-utrecht.com/explore-utrecht/cycling/cycling-routes>
- Veloizmir, Erişim: <http://www.veloizmir.org/index.php/izmirde-eurovelo>

Ek-1: Uluslararası Bisiklet Turizmi Fuarları

Ülkemizde bisiklet turizmi alanında ürün ve hizmet sunmak isteyen Belediye ve işletmelerin, bu fuarları ziyaret etmesinin hayata geçirmek istedikleri projeler açısından oldukça önemlidir. Ayrıca bu fuarlarda Türkiye'nin bisiklet rotaları seçenekleri ile yer almak, aktif turizm alanında ülke tanıtımı için çok önemli olacaktır.

• EUROBIKE

Son olarak 01-04 Eylül 2021 tarihleri arasında Almanya'da 29.'su düzenlenecek olan EUROBIKE, bisiklet sektörü için önde gelen küresel ticaret fuarlarından biridir. Fuar sayesinde, bisiklet endüstrisi kendi içinde bir ağ oluşturmakta, çeşitli işbirlikleri geliştirmekte ve kendisini tüm medyaya tanıtmaktadır. Bisiklete dair yeni gelişmelerin tanıtımı yapılmaktadır. Ayrıca, "Travel Talk" bölümünde, bisiklet turizmi bahsinde konuşmacılar yer almaktadır.

Ayrıntılı Bilgi; <https://www.eurobike.com/en/>

GENT – FIETS EN WANDELBEURS

15-16 Şubat tarihleri arasında Belçika'nın Gent şehrinde düzenlenecek Bisiklet ve Yürüyüş Fuarında bisikletli tatil seçeneğini değerlendiren katılımcılar için ilham verici gezgin sunumlarının yanı sıra, bisiklet turlarına hazırlananlar için pratik workshoplar da programda yer alıyor. Bisiklet rotası planlama, GPS kullanımı, bisiklet çantası ve ekipman seçimi gibi konularda katılımcıların soru sorabilecekleri interaktif çalışmalar bulunuyor.

Ziyaretçiler için giriş ücreti 9,5 Euro ve aynı bilet ile eş zamanlı olarak yapılan Mount Expo ve e-bike fuarına da giriş yapılabiliyor.

Ayrıntılı bilgi için: <https://www.fietsenwandelbeurs.be/>

- **UTRECHT – FIETS EN WANDELBEURS**

28 Şubat-1 Mart tarihleri arasında Hollanda'nın Utrecht kentinde düzenlenen Fiets en Wandelbeurs (Bisiklet ve Yürüyüş Fuarı)'nı her yıl yaklaşık 40.000 kişi ziyaret ediyor.

2005 yılından itibaren her sene Utrecht'te aralarında ülke turizm ofisleri, tur operatörleri, dernek ve organizasyonların bulunduğu 500'den fazla katılımcı bisiklet ve yürüyüş rota, hizmet ve paketlerini tanıtmaya fırsatını değerlendiriyorlar.

Ayrıca konferans salonunda üç gün boyunca bisikletli gezginlerin deneyimlerini paylaştıkları çeşitli sunumlar yer alıyor.

Ziyaretçiler için giriş ücreti 15 Euro. Aynı tarihlerde fuar kompleksinde bulunan Bike Motion bisiklet fuarı ek ücret ödemeden ziyaret edilebilir.

Ayrıntılı bilgi için: <https://www.fietsenwandelbeurs.nl/>

- **MILANO – FIERA DEL CICLOTURISMO**

İtalya'nın ilk bisiklet turizm fuarı Fiera del Cicloturismo bu yıl ilk kez Milano'da 28-29 Mart tarihlerinde arasında yapılacak. Milano'nun tasarım merkezi Tortona'da bulunan BASE Milano'da kapılarını açacak olan Bisiklet Turizmi fuarına ülke, bölge ve şehir turizm tanıtım ofislerinin yanı sıra ulusal ve uluslararası bisiklet turları düzenleyen tur operatörleri katılıyor.

Özellikle EXPO alanında daha önce hiç bisiklet turu yapmamış ailelere yönelik bisikletli tatil paketlerinin yer aldığı fuarda, eş zamanlı olarak düzenlenen TALKS etkinliğinde bisiklet gezginleri, bisikletle tatil yapan aileler, 'silver cyclists' olarak adlandırılan beyaz saçlı bisikletçilerin deneyimlerini anlattıkları ilham veren sunumlar da yer alıyor.

Ziyaretçiler için giriş ücretsiz.

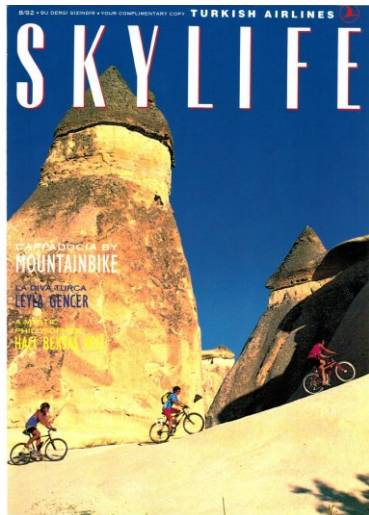
Ayrıntılı Bilgi için: www.fieradelcicloturismo.it

Ek-2: Ulusal / Uluslararası Bisiklet Dergileri

Uluslararası Bisiklet Dergileri bisiklet tatiline çıkan kitlenin altın rehber olarak görüp kullandığı çok önemli birer katalog anlamını taşımaktadır. Bu dergilerde yer alan bisiklet turizm destinasyonlarına ait araştırma, makale, yazı dizisi veya reklamlar insanlara neden o ülkelere-şehirlere gidip bisikletle keşfetmeleri konularından ön fikir vermektedir. Gittikleri bu ülkelerde ulaşım, konaklama, rehberlik, az zaman harcayarak çok yer görme ve önemli noktaları bisikletle görme fırsatlarını sunabilmektedir.

Ülkemizde de günlük-haftalık bisiklet turları paket programları, şehirlerin bisiklet turizm rotaları, uluslararası bisiklet yarış etkinliklerini bu dergilerde haber ve reklam yapmaları, dergi muhabir ve editörlerinin fam-trip programları ile ülkemizde davet edilip bu rotalarda ve programlarda gezdirilmeleri, fotoğraf ve parkur bilgilerini edinmelerinin sağlanması ve dergilerde yayınlanması ülkemizdeki bisiklet turizminin gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Özellikle Avrupa ve Amerika'da yirmiden fazla bisiklet dergisi faaliyet göstermektedir. Milyonlarca bisiklet turistinin yakından takip ettiği bu yayınları; etkin, sürekli, farklı konu başlıklarında (Yarışlar, haftalık tur paketleri, şehirlerin tanıtımı) ilan vererek kullanmak faydalı olacaktır.

Ek-3: Türkiye’deki Bisiklet Dernekleri

Türkiye’de bir çok Bisiklet Derneği mevcuttur. Bu derneklerin güçlenmesi, temsil ettikleri grupların haklarının savunulması anlamına gelmektedir.

- **Antalya Bisiklet Derneği**

Antalya Bisiklet Derneği (ANTBİSDER) 9 Ağustos 2014 tarihinde faaliyete başladı. Doğa dostu ulaşım aracı bisikleti yaşamın bir parçası haline getirmek, güvenli bisiklet yolları ve park yerlerinin oluşmasını sağlamak, bisiklet kültürü ve bisiklet turizminin gelişmesini sağlamak amaçlarıyla kurulan ANTBİSDER, çeşitli meslek gruplarına dahil 60 asli üye ve 1.104 fahri üyeden oluşmaktadır. Daha fazla bilgi için: www.antbisder.org.tr

- **Antalya Bisiklet Festivali Derneği**

2015 yılında kurulan Antalya Bisiklet Festivali Derneği (ANBİFED) Antalya Valiliği ile birlikte 2012’den beri her yıl Antalya Bisiklet Festivalini düzenlemektedir. Gönüllü bisikletlilerden oluşan dernek üyeleri, her yıl Antalya ve çevresinin doğal ve tarihi güzelliklerini yerli ve yabancı bisiklet dostlarına tanıtmak ve şehrin tanıtımına katkıda bulunmak, katılımcıları en iyi şekilde ağırlamak adına çalışmaktadır. Daha fazla bilgi için: www.antalyabisikletfestivali.com

- **Babisd – Balıkesir Bisiklet Derneği**

Bisiklet konusunda sivil toplum faaliyetlerinin geliştirilmesini sağlamak ve bu konuda çalışmalar yapan ulusal ve uluslararası kişi ve kuruluşlarla işbirliği yapmak üzere kurulan dernek aynı zamanda bisiklet yolları, park yerleri yapılması için öneri ve girişimlerde bulunmakta ve eğitim faaliyetleri düzenlemektedir. Bilgi için : www.babisd.org

- **Pedalon – Balıkesir Bisiklet Derneği**

Pedalon, bisikletin eğlence, spor, sağlık ve gezi amacıyla kullanımını daha da yaygınlaştırmak, bisikletin ekonomik, sağlıklı, verimli ve çevreci bir ulaşım aracı olduğu konusunda bilinç ve farkındalık yaratmak, üyelerinin sosyal, kültürel, sportif, mesleki ve bilimsel yaşantılarına katkıda bulunmak, üyeler arasında dayanışmayı artırmak, diğer kuruluş ve dernekler ile işbirliğini geliştirmek ve organizasyonlar yapmak, bisiklet konusunda sivil toplum faaliyetlerinin etkinleştirilmesi ve geliştirilmesini sağlamak ve bu konuda çalışmalar yapan ulusal ve uluslararası kişi ve kuruluşlarla işbirliği yapmak ve benzer kurumlar arasında yardımlaşmayı sağlayıp destek vermek, bisiklet yolları ve park yerleri yapılması konusunda kurum ve kuruluşlarla ortak çalışmak, eğitim faaliyetlerinde bulunmak amacı ile kurulmuştur. Bilgi için: www.pedalon.org

- **Pedaldaşlar Bisiklet Kulübü Derneği**

2014 yılında kurulan Bartın Pedaldaşlar Bisiklet Kulübü Derneği kamu kurumları ve özel kuruluşlar ile çeşitli aktiviteler ve projelerle bisikletin Bartın kent yaşamındaki yeri ve önemi konularında çalışmalar yapmaktadır.

Kent içi kısa turlar yanında özellikle Küre Dağları Milli Parkı’na kısa ve uzun turlar düzenlemekte, farklı mevsimlerde yapılan turlar ile de bölgenin bisikletliler için potansiyelini ortaya koyan çalışmalar yapmaktadır. 2013 yılından bu yana her yıl “Bartın Bisiklet Festivali”ni düzenlemektedir. Bilgi için: www.pedaldaslar.org

- **Bisikletliler Derneği**

Bisikletliler Derneği 2008 yılında Türkiye’de bisiklet kültürünün geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için kurulmuştur. İstanbul merkezli olarak çalışmalarını yürüten derneğin 490 asli üyesi, 50 il ve ilçe

temsilciliği bulunuyor. Dernek başkanlığını 11 yıldır Murat Suyabatmaz yapmaktadır. Daha fazla bilgi için derneğin websitesini ziyaret edebilirsiniz: www.bisikletliler.org

- **İstanbul Bisiklet Derneği**

2016 tarihinde kurulan İstanbul Bisiklet Derneği sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerin yanı sıra İstanbul genelindeki bisiklet yol ağının genişletilmesi, var olan bisiklet yollarında yaşanan sorunların çözüme kavuşturulması için kamu kurumlarıyla ortak çalışmaktadır. Dernek Başkanı Murat Kazanasmaz'dır. Daha fazla bilgi için www.bisiklet.ist

- **Bisikletli Ulaşım Derneği – BİSUDER**

Ocak 2019'da kurulan Bisuder'in resmi kuruluş merkezi İzmir'de ancak Türkiye genelinde şube açılmasına çok olumlu bakıyor. Dernek öncelikli amacının 'bisikletin toplum tarafından bir ulaşım aracı olarak kabul edilmesi' olduğunu ve bu amaca ulaşmak için stratejik hedeflerini açıklıyor. Hedef, amaç ve dernek tüzüğüne websitesinden ulaşabilirsiniz.

Bilgi için www.bisikletliulasimdernegi.org

- **İzmir Bisiklet Derneği**

İzmir Bisiklet Derneği, 2007 yılında Mustafa Karakuş tarafından kurulan, bisiklet yolları ve alt yapı çalışmalarını konusunda yerel yönetimler ve ilgili makamlar ile ilişkileri sürdürmek üzere kurulmuştur. Kurucu dernek başkanı, o zamanlar yeni doğan oğlunun bir gün okula bisikletle gidebileceği bir şehir tasarlanması konusunda çalışmalara katkıda bulunmak üzere kurduğu dernek, zaman içinde hafta sonları bisiklet turu organize eden ve bisiklet kiralayan bir yapıya dönüştü. Şehirlerarası ve yurt dışı konaklamalı turlar düzenleyen dernek, bisikletli ulaşım konusunda bisikletlileri resmi makamlarda temsil etme görevlerini yerine getirmemeye başladı. Dernek kapalı değil ancak şu an herhangi bir faaliyeti yok.

- **Engelsiz Pedal Derneği**

Engelsiz Hayata Pedal Çevir sloganı ile çalışmalarını sürdüren Engelsiz Pedal Derneği, 2011 yılından bu yana, engelli dernekleriyle ortak çalışmalar yürütüyor, tek başına hareket edecek durumda olmayan çocukların ve yetişkinlerin makam şoförlüğünü yapıyor. Destek olmak isterseniz, bisikletleri kullanacak gönüllüler arasına katılabilir isterseniz de maddi destek sunarak bu projenin tüm Türkiye'ye yayılmasını sağlayabilirsiniz. Bilgi için: engelsizpedal.tumblr.com

- **Eskişehir Bisiklet Derneği**

Eskişehir Bisiklet Derneği (Vel ESBİD) 2014 yılının Ocak ayında Eskişehirli bisiklet dostları tarafından kurulmuştur. Kurulduğu günden bu yana ulaşım, spor ve serbest zaman değerlendirme biçimlerini kapsayan bisiklet kullanımının geliştirilmesi amacıyla faaliyetlerini sürdürmektedir.

- **Eşpedal Derneği**

Eşpedal Derneği, engelli bireylerin, açık alanda spor yapma, yaşadığı şehri ve doğayı gezerek tanıma, engelli engelsiz etkileşiminde görülen eksiklik ve engellilikle ilgili sorunlara dikkat çekmek ve bisikleti aracı kılarak çözüm yolları üretmek amacıyla 2015 yılında İstanbul merkezli olarak kuruldu. Kayseri, İzmir, Bursa, Ankara, Denizli ve Eskişehir illerinde temsilcilikleri bulunuyor. Derneğin gönüllülere ihtiyacı var, yol arkadaşı olmak ister misiniz? Bilgi için www.espedal.org

- **Hatay Bisiklet Derneği – Habid**

Hatay’da insanları bisiklete ve bisiklet sporuna teşvik ederek sağlıklı yaşamayı, ailelerin sosyalleşmesini ve bu arada araç trafiğini azaltmayı amaçlayarak faaliyet gösteren bir dernek.

- **Marmaris Bisiklet Derneği**

Marmaris Bisiklet Derneği, bisikletli ulaşım ve bisiklet turizminin gelişmesi konusunda yıllardır çalışan ve başarılı projelere imza atan bir dernektir. Marmaris’in bisiklet yolları ağına kavuşmasında, bisikletlilerin sayılarının her geçen gün artmasına katkısı büyüktür. Ayrıca, yıllarca gönüllü olarak organize ettikleri Karya Sahilleri Bisiklet Turu, bölgedeki bisiklet rotalarının tanıtımına katkı sağlamıştır.

- **Mersin Bisikletli Gezgınler Derneği**

Ahmet Salih Özenir tarafından 2002 yılında önce bir grup olarak doğan 2012 yılı itibari ile de dernek statüsüne geçen Mersin Bisikletli Gezgınler Derneği, bisikletli yaşamı benimseyen ve yarınlarda benimseyecek insanların, şehrin, çevrenin de taleplerine sözcü olmak, çözümün parçası olmak için faaliyet gösteriyor. Ayrıca Mersin Kent Konseyi üyesi olan derneğin 64 üyesi bulunmaktadır. Bilgi için: www.mersinbisikletligezgınler.org.tr

- **Muğla Bisiklet Derneği**

Bisikletli ulaşımın yaygınlaşması ve bisiklet turizminin geliştirilmesi için Muğla Belediyesi ve Valilik ile çalışmalarına devam eden Muğla Bisiklet Derneği aynı zamanda Türkiye’nin en güzel bisiklet festivallerinden birisi olan, her yıl mayıs ayında düzenlenen Gökova Bisiklet Turu’nun organizatörüdür. Bilgi için: www.muglabisiklet.org

- **Samsun Ekobid**

Ekolojik Yaşam Bisiklet Derneği (Ekobid) bisikletin eğlence, spor, sağlık ve gezi amacıyla kullanımını daha da yaygınlaştırırken, onun ekonomik, sağlıklı, verimli ve ekolojik bir ulaşım aracı olduğu konusunda bilinç ve farkındalık yaratmak için kurulmuştur. Bilgi için: samsunekobid.wixsite.com

- **Aktif Yaşam Derneği**

Aktif Yaşam Derneği’nin gündeminde elbette bisiklet de var. Derneğin projelerine, araştırma raporlarına ve yayınladığı kitapçıklara websitesinden ulaşabilirsiniz. Özellikler çocuklar için hazırlanan Bisiklet Eğitimi Rehberi ve Kadınlar için Bisiklet Kılavuzu çok değerli kaynaklar, çıktısını alıp kullanabilirsiniz. Bilgi için www.aktifyasam.org.tr

Bu içerik düzenli olarak bisikletli ulaşım ve bisiklet turizminin yaygınlaşması konularında faaliyet gösteren (spor amaçlı dernekleri dışında) bisiklet dernekleri eklenerek güncellenmektedir.

Ek-4: Türkiye’de Kültür ve Turizm Bakanlığı Onaylı Bisiklet Dostu Oteller

- Akgün İstanbul Hotel
- Belek Beach Otel
- Club Mega Saray
- Dedeman Konya Hotel & Convention Center
- Dedeman Tokat
- İkb l Thermal Hotel & Spa, Afyon
- Korel Thermal Resort Clinic & Spa, Afyon
- Park Dedeman Eskişehir

Mevlana Mahallesi, M.K.P Bulvari, No:79, Kat: 5-6 P.K: 38080 Kocasinan/KAYSERİ

Tel: 0 (352) 352 67 26 – Faks: 0 (352) 315 32 00

E-posta: info@oran.org.tr | www.oran.org.tr

Kalkınma Ajansı Yayınları Bedelsizdir, Satılamaz